

VITA ACADEMICA

BIULETYN INFORMACYJNY UNIWERSYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE

ISSN 1842-2244



Kuźnia Kadr w rankingu „Rzeczypospolitej” i „Perspektyw”

Wakacje...



To był udany rok!

Redakcja „Vita Academica” gratuluje wszystkim Wykładowcom, Pracownikom oraz Studentom Uniwersytetu Papieskiego wszystkich tegorocznych osiągnięć i sukcesów. Niech nadchodzące wakacje będą okazją do zasłużonego odpoczynku oraz nabrania nowych sił do pracy i nauki w kolejnym roku akademickim.

Drodzy Studenci, pamiętajcie, że trzymamy za Was kciuki w czasie sesji egzaminacyjnej!



W numerze

z życia uczelni

Wydarzyło się.....	3
Uniwersytet Papieski Kuźnią Kadr!	4
Komunikaty Senatu.....	5
„Chciałem pokazać Tischnera moimi oczami”	6
Wielkanocne spotkanie pracowników	14
Przedłużenie umowy z WT Uniwersytetu w Preszowie.....	27

konferencje

13. Dni Tischnerowskie	7
50-lecie Soboru Watykańskiego II	8
Forum Penitencjarne	10
Między realizmem a narodową apostazją	12
XLIII Sympozjum Katechetyczne <i>Życie w światłości Pana</i>	13
Spółczesność ziemi krakowskiej i Kościoła wobec powstania styczińskiego.....	13
Wizyta delegacji w Żytomierzu.....	14

nie tylko nauka

Walka oratorów	15
XIX Targi Wydawców Katolickich	16
Historyczne podróże po kulturze	17
Festiwal Nauki	18
Piąty Ekumeniczny Maraton Biblijny w Krakowie.....	29
Poznajmy się.....	30

studenci

Mediolan, od którego wszystko się zaczęło... ..	20
Obóz naukowy w Siedmiogrodzie	21
Posiedzenie Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów.....	22
Gorące morskie wrażenia porejsowe	23
Spotkanie z Markiem Jurkiem w ramach cyklu <i>Ich Areopag wiary</i>	24
Majówka w Paryżu	25
77. Pielgrzymka Akademicka na Jasną Górę.....	26
Podsumowanie, czyli jak Psalmidii minął II semestr	28

<u>recenzje</u>	31
-----------------------	----



VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II
w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 9
tel./faks 12 370 86 06
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor prowadząca
Monika Wiertelak

Opracowanie graficzne
Marta Jaszczuk

Zdjęcia na okładce
Jakub Sadowski, Oliwia Topolska, archiwum UPJPII

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.


Numer zamknięto 15 maja 2013 roku.
Nakład 700 egz.

Wydawca
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

WYDARZYŁO SIĘ



9 kwietnia 2013 roku zmarł **o. prof. dr hab. Benignus Józef Wanat** – emerytowany pracownik Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, były kierownik Katedry Historii Sztuki, zasłużony w badaniach nad historią i sztuką zakonu karmelitów bosych. Pozostanie na zawsze głęboko w naszej pamięci.

- **14 marca** 2013 roku odbył się **koncert** chóru Psalmodia w Filharmonii Narodowej w Warszawie.
- **16 marca** 2013 roku odbyło się **symposium** *Życie w światłości Pana*, zorganizowane przez Międzyskonną Wyższy Instytut Katechetyczny.
- **18 marca** 2013 roku Wyższe Seminarium Duchowne Archidiecezji Krakowskiej, Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz Fundacja im. św. Królowej Jadwigi dla UPJPII zorganizowali kolejne **spotkanie** w ramach cyklu *Ich Areopag wiary*. Tym razem naszym gościem był Marek Jurek. 
- **21 marca** 2013 roku Instytut Pracy Socjalnej zaprosił na **wykład otwarty** dr. Huberta Kaszyńskiego *Personalistyczna praca socjalna – inspiracje dla praktyki terapeutycznej*.
- **24 marca** 2013 roku w kościele św. Augustyna i św. Jana Chrzyciela odbył się **koncert** chóru Psalmodia *Ecce lignum crucis*.
- **27 marca** 2013 roku odbyło się **przedświąteczne spotkanie** pracowników UPJPII.
- **13 kwietnia** 2013 roku odbyła się **akcja krwiodawstwa**, zorganizowana przez Kleryczne Koło Caritas w ramach Tygodnia Miłosierdzia.
- **13–14 kwietnia** 2013 roku odbyły się dwa **spotkania** z prof. dr. Sergiuszem Chorużym z Instytutu Antropologii Synergijnej w Moskwie, zorganizowane przez Wydział Filozoficzny.
- **18 kwietnia** Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego, Koło Naukowe Studentów Doktryn Poli-

tycznych i Prawnych „Phronesis” oraz Ośrodek Myśli Politycznej zorganizowali **konferencję** *Między realizmem a narodową apostazją. Orientacja prorosyjska w polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku*.

- **19 kwietnia** 2013 roku Wydział Filozoficzny oraz Koło Naukowe Studentów Filozofii zorganizowali ogólnopolską **konferencję** doktorantów *(Nie)konkluzywność dowodów na istnienie Boga*.
- **20 kwietnia** 2013 roku odbył się **dzień otwarty** Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej.



- **22 kwietnia** 2013 roku w Bibliotece została otwarta **wystawa** związana z osobą i twórczością ks. prof. Józefa Tischnera *Łosem ludzkim jest dać się pokonać nadziei*.
- **22 kwietnia** 2013 roku Jarosław W. Lasecki na zaproszenie Instytutu Historii Sztuki wygłosił **wykład** *Ruina czy restauracja? Restauracja Zamku Bobolice*.
- **22 kwietnia** 2013 roku Koło Naukowe Historyków zorganizowało **konferencję** *Społeczeństwo ziemi krakowskiej i Kościół wobec powstania styczniowego*.



- **23 kwietnia** 2013 roku odbyło się **Forum Penitencjarne** zorganizowane przez Wyższe Seminarium Duchowne Archidiecezji Krakowskiej, Wydział Nauk Społecznych oraz Służbę Więzienną.
- **24–27 kwietnia** 2013 roku trwały **13. Dni Tischnerowskie**.
- **25 kwietnia** 2013 roku prof. Jurij Domański – historyk i teoretyk literatury z Rosyjskiego Państwo-

wego Uniwersytetu Humanistycznego w Moskwie na zaproszenie Instytutu Historii wygłosił **wykład otwarty** *Poezja rockowa w historii kultury rosyjskiej XX wieku*.

- **25 kwietnia** 2013 roku na UPJPII odbyła się **akcja krwiodawstwa** w ramach KRakowskiego KRwietnia KRwiodawstwa.
- **26 kwietnia** 2013 roku w Auditorium Maximum UJ ks. prof. dr hab. Michał Heller promował swoją najnowszą książkę *Filozofia kosmologii*.
- **26 kwietnia** 2013 roku odbyła się **sesja naukowa** *Historiografia i kultura*, zorganizowana przez Instytut Historii.
- **9 maja** 2013 roku UPJPII został laureatem nagrody Kuźnia Kadr tegorocznej edycji Rankingu Szkół Wyższych „Rzeczpospolitej” i „Perspektyw”.



Z radością informujemy, że na XXVIII Międzynarodowym Katolickim Festiwalu Filmów i Multimediiów „Niepokalanów 2013” Redakcja Programów Katolickich w Krakowie – nasz pracownik ks. dr hab. Andrzej Baczyński, prof. UPJPII, Joanna Adamik i Katarzyna Katarzyńska – otrzymała II Nagrodę za programy: *Millenijne dzieło Polonii kanadyjskiej w Brampton*, *Błogosławieni czystego serca* oraz *Być rodziną* o rodzicielstwie zastępczym i adopcyjnym – za szeroki wachlarz interesująco przedstawionych tematów, ważnych dla katolików, dotyczących spraw rodzinnych, wychowawczych, wspólnotowych, patriotycznych. Serdecznie gratulujemy!

- **12 maja** 2013 roku odbyła się tradycyjna procesja z katedry wawelskiej do kościoła Na Skałce, w której wzięli udział władze i pracownicy UPJPII.
- **15–18 maja** 2013 roku trwał Festiwal Nauki w Krakowie.

Uniwersytet Papieski Kuźnią Kadr w Rankingu Szkół Wyższych 2013!

Niezmiernie miło nam poinformować, że Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie został laureatem nagrody Kuźnia Kadr tegorocznej edycji Rankingu Szkół Wyższych „Rzeczpospolitej” i „Perspektyw”. To wyróżnienie otrzymuje uczelnia, która zanotowała największe postępy w kształceniu kadr naukowych. **To nasz wspólny sukces!**



Komunikaty Senatu

Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

POSIEDZENIE Z 22 KWIETNIA 2013 ROKU

1. Podjęto uchwałę o nadaniu godności doktora *honoris causa* prof. Lorenzowi Ornaghiemu – ministrowi kultury i dziedzictwa narodowego Republiki Włoskiej.
2. Zatwierdzono modyfikację warunków rekrutacji na rok akademicki 2013/2014 polegającą na usunięciu z listy wymaganych dokumentów składanych przez osoby starające się o przyjęcie na drugi kierunek studiów zgody macierzystej uczelni.
3. Zatwierdzono warunki rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2014/2015.
4. Zatwierdzono umowę o współpracy naukowej Wydziału Teologicznego UPJPII z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu we Florencji.
5. Na wniosek Rady Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego podjęto uchwałę dotyczącą powołania od roku akademickiego 2014/2015 nowych kierunków studiów: studia historyczno-społeczne oraz archiwistyka i zarządzanie dokumentacją.
6. Zatwierdzono kalendarium Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej na rok akademicki 2013/2014.
7. Zatwierdzono podział dotacji przyznanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego na utrzymanie potencjału badawczego w 2013 roku.

POSIEDZENIE Z 20 MAJA 2013 ROKU

1. Przyjęto recenzje w sprawie nadania stopnia doktora *honoris causa* Wydziału Teologicznego UPJPII ks. prof. dr. hab. Stanisławowi Czerwikowi oraz podjęto uchwałę w tej sprawie.
2. Przyjęto recenzje w sprawie nadania stopnia doktora *honoris causa* Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII ks. dr. Hieronimowi Fokcińskiemu SI oraz podjęto uchwałę w tej sprawie.
3. Zatwierdzono limity przyjęć na studia na rok akademicki 2013/2014.
4. Zatwierdzono Regulamin nadania odznaki *Zasłużony dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie*.
5. Zatwierdzono Regulamin przyznania medalu *Bene Merenti im. św. Jadwigi Królowej* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.
6. Podjęto uchwałę w sprawie rodzaju zajęć rozliczanych w ramach pensum dydaktycznego, zasad realizacji godzin ponadwymiarowych i liczebności grup dydaktycznych w roku akademickim 2013/2014 oraz innych obowiązków nauczycieli akademickich.
7. Przyjęto informację o przedłużeniu umowy o współpracy między Greckokatolickim Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie (Słowacja) i Wydziałem Teologicznym UPJPII.
8. Zatwierdzono Regulamin Sekcji Żeglarskiej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.
9. Wyrażono zgodę na przeprowadzenie egzaminów wstępnych na kierunek muzyka kościelna podczas rekrutacji na rok akademicki 2014/2015.



Uroczyste otwarcie Festiwalu Nauki 15 maja 2013

Na zdjęciu: rektorzy krakowskich uczelni z marszałkiem Sejmu RP Ewą Kopacz. Czwarty z prawej ks. prof. dr. hab. Wojciech Misztal – prorektor ds. rozwoju i polityki finansowej UPJPII.

„Chciałem pokazać Tischnera moimi oczami”

Wystawa *Losem człowieka jest dać się pokonać nadziei* i pokaz filmu *Jego oczami*

tekst: Michał Pora

zdjęcia: Maciej Gradowski, Michał Pora

22 kwietnia 2013 roku Biblioteka UPJPII zorganizowała wystawę zatytułowaną *Losem człowieka jest dać się pokonać nadziei* oraz spotkanie dotyczące życia i działalności wybitnego filozofa i naszego wieloletniego pracownika ks. prof. Józefa Tischnera. Nawiązując do obchodów 13. Dni Tischnerowskich, podczas wernisażu zaprezentowano zbiory Biblioteki związane z ks. prof. Tischnerem, film dokumentalny Szymona J. Wróbla *Jego oczami* oraz zdjęcia z planu filmowego autorstwa Doroty Ankudowicz.

„To nasz wspaniały profesor!” – tak spotkanie w sali konferencyjnej Biblioteki rozpoczął rektor ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII, który z dumą i nostalgią wspominał ks. Tischnera. Przysłuchiwał się temu obecny na sali brat filozofa Kazimierz Tischner. Chwilę później w zaprezentowanym filmie dokumentalnym *Jego oczami* to pan Kazimierz raczył wszystkich opowieściami o swoim bracie.

Film inny niż wszystkie z dotychczas nakręconych na temat Profesora. Kazimierz wprowadza nas w życie brata – widziane jego oczami – ciepłą „opowieścią o Józiu”. Relacja 15 lat młodszego brata stanowi oś narracji filmu. Ob-

raz oparty jest na wspomnieniach ludzi, a nie na archiwalnych zdjęciach i filmach, bez jakiegokolwiek portretu przedstawiającego ks. prof. Tischnera. Dlaczego? Reżyser filmu Szymon J. Wróbel podczas spotkania tak to tłumaczył: „Mój zamysł od początku był taki, żeby ten film był inny. Chciałem, żeby trafił do młodych ludzi wychowanych w dobie Internetu i YouTube’a. Oni są w stanie znaleźć w sieci masę materiałów na temat ks. Tischnera. Chciałem, żeby film zainspirował ich do tego. Wszystkie filmy o ks. prof. Józefie Tischnerze opierały się na materiałach archiwalnych. Ja nie chciałem tego powielać. Wszystko jest subiektywne. Dla kogoś ważne są kazania spod Turbacza z lat 80., dla kogoś innego z lat 90. Moim zamiarem było przekazać, że mimo upływających lat, pamięć o tym filozofie jest nadal żywa”.

Po projekcji filmu rozpoczęła się dyskusja na jego temat, poprowadził ją dr Adam Workowski z Instytutu Filozofii UPJPII. Na początku zadał on pytanie: „Kto z państwa widział księdza profesora na żywo?”. Okazało się, że na sali znaleźli się tacy, którzy nie tylko spotkali ks. Tischnera, ale również byli jego znajomymi ze szkolnej ławy z liceum.



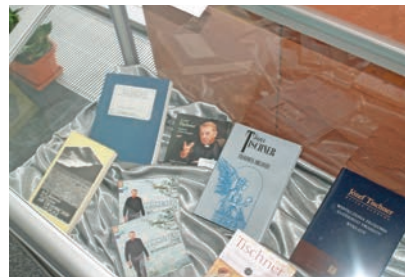
Do filmu oraz samego jego powstawania odniósł się również Kazimierz Tischner. Swoją wypowiedź zaczął żartobliwie, jak na górala przystało: „Pytanie teraz – dla kogo ten film? Przyjechali tacy, jeden nie zno księdza Tischnera, drugi nie zno księdza Tischnera, a trzeci ateista. Przyjeżdżają i chcą kawy, jeszcze mleka im dej. Posiedzą 15 minut i tak jak to Józus mówił – będzie spokój”. Dalej mówił: „I to zasadnicze pytanie – dla kogo ten film? Ja myślę sobie tak: przecież ja znam 37 szkół im. ks. Tischnera. Przecież są ludzie, którzy znali księdza Tischnera, ale nie znali go spojrzeniem jego brata. Nie byli z nim na baczności, nie zobaczyli tego, co on



organizatorki wystawy – Monika Połowianiuł, Beata Wieczorek, Joanna Siuda, Magdalena Olszewska, Dorota Ankudowicz

naprawdę kochał – folkloru. Bo faktycznie wnet będziemy oglądać folklor, strój góralski i górala w ogrodzie zoologicznym. I chciałem, nawiązując do tytułu *Jego oczami*, pokazać Tischnera moimi oczami. A teraz zostawiam was, jak wy go widzicie swoimi oczami, z perspektywy jego brata...”

Po spotkaniu można było obejrzeć wystawę *Losem człowieka jest dać się pokonać nadziei*. Oprócz fotografii Doroty Ankudowicz z planu filmowego zaprezentowane zostały zbiory biblioteki dotyczące ks. prof. Józefa Tischnera. Są to przede wszystkim książki, różnego rodzaju publikacje oraz pamiętki. Można tutaj zobaczyć m.in. odręczne notatki



filozofa, list skierowany do niego od bł. Jana Pawła II, liczne dedykacje. Na koniec spotkania odbył się poczęstunek, podczas którego można było wysłu-

chać kolejnych wspomnień o ks. prof. Tischnerze – księdzu góralu, który przybliżył nam Boga. Organizatorami całej wystawy byli pracownicy Bibliote-

ki UPJPII: Magdalena Olszewska, Joanna Siuda, Beata Wiczorek, Monika Połowianiułk oraz Maciej Gradowski. Była ona otwarta do 31 maja br.

DNI TISCHNER OWSKIE

Losem człowieka jest: dać się pokonać nadziei. Ginie ten, kto przestaje jej ulegać.

ks. prof. Józef Tischner

W dniach 24–27 kwietnia br. w Krakowie odbywały się 13. Dni Tischnerowskie. W trakcie spotkania uczestnicy rozmawiali na temat obecności religii w świecie, a ich rozważania dotyczyły głównie zagadnień wiary i nadziei. Filozofowie, publicyści, prawnicy i naukowcy zastanawiali się, czy wiara i chrześcijaństwo są obecnie znakiem nadziei. Głównym organizatorem 13. Dni Tischnerowskich był Uniwersytet Jagielloński, a współorganizatorami – Instytut Myśli Józefa Tischnera, Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak oraz Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Dni odbywały się pod patronatem kard. Stanisława Dziwisza.

Hasło tegorocznej edycji brzmiało *Szukając nadziei*. „Chcemy w trakcie tych Dni z nadzieją popatrzeć na rozmaite problemy, z którymi się zmagamy. W szczególności na problem obecności religii w świecie. Czy religia – konkretniej: czy religia taka jak chrześcijaństwo – jest ciągle znakiem nadziei? Czy jest znakiem czytelnym dla wyznawców i dla tych, którzy stoją z boku? Czy nie jest tak, że mówiąc wiele o nadziei, gdzieś w głębi „doduszamy się” rozpaczą? – pisał Wojciech

13. Dni Tischnerowskie

tekst: Monika Wiertek

Bonowicz, sekretarz Rady Programowej Dni Tischnerowskich, zapowiadając ich trzynastą edycję.

Rozpoczęła się ona mszą świętą w kolegiacie św. Anny w Krakowie, której przewodniczył bp Tadeusz Piorek. W trakcie Dni uczestnicy omawiali problemy, z którymi zmagają się człowiek w XXI wieku. W szczególności zwracali uwagę na problem obecności religii w życiu osobistym, ale także publicznym, w wymiarze globalnym. Tegorocznym gościem specjalnym spotkania był Joseph Weiler – prawnik, wykładowca New York University Law School, współtwórca prawa Unii Europejskiej, który wygłosił w Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego wykład pt. *Od Ratyzbony do Bundestagu: Chrześcijaństwo (i inne religie) w sferze publicznej – refleksje na temat tez Benedykta XVI*. W wystąpieniu przypomniał o swoich korzeniach (jego babka była córką wielkiego rabiną z Zamościa) oraz o spotkaniu z Janem Pawłem II. Nawiązując do wystąpień papieża dotyczących prawa chrześcijan do zabierania głosu w debacie publicznej, gość podkreślił, iż według niego należy mówić nie tylko o wolności do religii, ale także o wolności od religii. „Chrześcijanie – kiedy włączają się w dyskurs nad wspólnymi normami – nie powinni się jednak powoływać na argumenty płynące z Objawienia, bo w ten sposób zmusziliby innych uczestników debaty do podzielenia ich religijnego poglądu na świat. Mogą natomiast odwołać się do «powszechnego

rozumu» – argumentów racjonalnych, zrozumiałych dla wszystkich uczestników debaty” – powiedział prof. Weiler. Według niego nie znaczy to, że chrześcijanie nie mogą mówić publicznie o swoich religijnych przekonaniach, gdyż „przesłanie świętości, które jest w każdej religii, także w chrześcijaństwie, może kogoś zainspirować”.

W trakcie spotkania odbyła się również debata pt. *Filozofia i nadzieja*, w której uczestniczył m.in. prof. Karol Tarnowski, s. Barbara Chyrowicz, Robert Piłat i Wojciech Bonowicz.

13. Dniom Tischnerowskim towarzyszył też bogaty program kulturalny. PWST zaprosiło do wysłuchania eseju ks. Tischnera *Wiązania nadziei* w wykonaniu Anny Polony, a następnie do włączenia się w dyskusję nad jego treścią, którą poprowadzili Michał Bardel i dr Adam Workowski (UPJPII). Odbył się także wieczór filmowy, którego bohaterem był Ignacy Szczepański, autor filmu dokumentalnego o ks. Tischnerze *Tak się toczy moja myśl*. W ostatnim dniu miał miejsce finał Ogólnopolskiego Przeglądu Artystycznego *Na Tischnerowską nutę*, którego uczestnicy przygotowali występy wokalne, taneczne i teatralne, nawiązujące do dorobku intelektualnego ks. prof. Tischnera.

Stałym punktem Dni Tischnerowskich jest wręczenie Nagród Znak i Hestii im. ks. Józefa Tischnera. W tym roku w kategorii pisarstwa religijnego lub filozoficznego, stanowiącego kontynuację „myślenia według wartości”, nagrodę otrzymał Paweł Śpie-

wak – socjolog, historyk idei i publicysta. Doceniono go za „całokształt twórczości, w której przekonująco łączy socjologię, filozofię, historię, etykę, religię i politykę” oraz że „nie boi się podejmować trudnych tematów, ufając, że rzetelne i odpowiedzialne myślenie służy wspólnemu dobru”. W kategorii publicystyki lub eseistyki na tematy społeczne, która uczy Polaków przyjmować „nieszczęsny dar wolności”, nagrodzony został Michał Łuczewski, socjolog, za książkę pt. *Odwieczny naród. Polak i katolik w Żmiącej*. Według jury jego praca „jest pionierskim studium, w którym oddaje głos ludziom przez wiele stuleci wykluczonym z polskiej historii – mieszkańcom obszarów wiejskich. W swojej książce

łączy kompetencje socjologa i zaangażowanego antropologa, by pokazać zdumiewającą drogę galicyjskich chłopów do polskości”. Natomiast w kategorii inicjatyw duszpasterskich i społecznych współtworzących „polski kształt dialogu Kościoła i świata” nagrodzone zostało Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych SPES z Katowic, „imponujące wszechstronną działalnością, która obejmuje pomoc psychologiczną, edukacyjną, finansową i prawną dla ludzi niepełnosprawnych i ich rodzin, a także całodobową opiekę dla najciężej dotkniętych upośledzeniem i samotnością. Stowarzyszenie wyróżnia wielką otwartość na nowe wyzwania”. Kolejna edycja Dni Tischnerowskich już za rok.

Międzynarodowe seminarium naukowe

50-lecie Soboru Watykańskiego II

Praktyczno-teologiczna recepcja Soboru w Niemczech i Polsce

tekst: Aleksander Sosnowski, Justyna Żelazna, Paulina Jaje, ks. Henryk Sławiński

zdjęcia: ks. Henryk Sławiński, Stefanos Athanasiou

W dniach od 8 do 10 maja 2013 roku w Krakowie przy ul. Kanoniczej 9 odbyło się międzynarodowe seminarium naukowe dotyczące Soboru Watykańskiego II (1962–65) zatytułowane *50-lecie Soboru Watykańskiego II. Praktyczno-teologiczna recepcja Soboru w Niemczech i Polsce*. Zostało ono zorganizowane przez Katedrę Komunikacji Religijnej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pod kierownictwem ks. dr. hab. Henryka Sławińskiego, prof. UPJPII oraz Katedrę Teologii Pastoralnej Uniwersytetu Alberta Ludwika we Fryburgu Bryzgowijskim pod kierownictwem dr hab. Michaeli Hastetter.

W symposium wzięli udział wykładowcy Instytutu Liturgicznego, kilkunastu doktorantów i studentów UPJPII, 15 osób przybyłych z Niemiec oraz studenci z Niemiec i ze Słowenii uczestniczący w zajęciach na UPJPII w ramach programu Erasmus. Otwarcia dokonał prorektor ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski, a uczestników przywitani rektor ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII oraz dziekan Wydziału Teologicznego ks. dr hab. Wojciech Zyzak, prof. UPJPII. Przedstawienia prelegentów i krótkiego wprowadzenia w tematykę symposium dokonali ks. dr hab. Henryk Sławiński, prof. UPJPII i dr hab. Michaela Hastetter. Wskazano przy tym, co przedstawiły również później referaty, na odmienne uwarunkowania historyczne i społeczno-kulturowe w Niemczech i Polsce po 1965 roku, które wywarły znaczący wpływ na praktyczną realizację postanowień soborowych.

Każdy temat referatu został zaprezentowany z punktu widzenia i doświadczenia Kościoła zarówno w Polsce, jak i w Niemczech. Podczas wygłaszania referatów i w czasie dyskusji było obecnych wielu naszych profesorów, co również dawało okazję do lepszego zrozumienia poruszanych zagadnień. Pierwsza prezentacja nt. *Hermeneutyka Soboru* wygłoszona przez Floriana Rebelę i mgr. Tomasza Guzika poruszała problem dwóch sposobów rozumienia soboru: a więc najpierw w hermeneutyce zerwania i nieciągłości z dotychczasową nauką, a następnie – kontynuacji

i ciągłości, przy jednoczesnym odnowieniu i dostosowaniu obowiązującej dotychczas doktryny do wymagań współczesnego świata. Drugi referat wygłoszony przez Ghislaina Eklou i o. mgr. Marcina Drąga OFMConv pt. *Aggiornamento – „keyword” Jana XXIII i jego recepcja w teologii pastoralnej* dobrze korespondował z pierwszym, starając się jednocześnie podkreślić cel zwołania Soboru, którym było uaktualnienie i dostosowanie praktyki życia Kościoła do wymagań, jakie stawia świat i ukazanie praktycznych zmian, jakie nastąpiły po 1965 roku w teologii pastoralnej.

W kolejnym referacie zatytułowanym *Antropologiczny zwrot w teologii pastoralnej dzięki soborowej wypowiedzi konstytucji „Gaudium et spes”* i wygłoszonym przez Claudię Danzer i ks. mgr. Bogusława Kastelika ukazano zwrot ku człowiekowi i próby indywidualnego podejścia do problemów, jakie przed nim stoją oraz możliwości pokonywania barier, jakie może napotykać Kościół. Temat ostatniego wystąpienia wygłoszonego pierwszego dnia spotkań pt. *Kościół i świat – określenie stosunku po Soborze Watykańskim II*, zaprezentowany przez Sonję Isen i o. mgr. lic. Tomasza Jurkiewicza CSsR, ukazał zmiany w relacjach, jakie zaszły między Kościołem i światem. Omówiono próbę otwarcia Kościoła na świat w celu lepszego służenia człowiekowi i pomagania mu w realizacji życiowego powołania w świecie. Wskazano również na krytyczną rolę Kościoła wobec świata. Pierwszy dzień symposium zakończył przygotowany program kulturoznawczy, w którym nasi goście z Niemiec mieli okazję odwiedzić kościół Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski – znany jako Arka Pana – w Nowej Hucie i Centrum Miłosierdzia Bożego w Łągownikach. W sposób szczególnie docenili oni inicjatywę budowy Centrum Jana Pawła II, które wzbudziło w nich żywe zainteresowanie.

Drugi dzień symposium rozpoczął się od rekapitulacji tematów poprzedniego dnia, które syntetycznie zaprezen-

tował ks. dr hab. Henryk Sławiński, prof. UPJPII. Następnie Felix Strobel i ks. mgr Artur Hałucha zaprezentowali temat *Powołanie laikatu – służba wobec świata z uwzględnieniem powołania świeckich do głoszenia słowa Bożego*. W swoich wystąpieniach podjęli oni próbę definicji laikatu i ukazania roli, jaką osoby świeckie odgrywają w misji głoszenia słowa Bożego, która może być realizowana obecnie na wiele różnych sposobów. Ponadto omówili niektóre nadużycia, jakie mają czasem miejsce, na przykład wygłaszanie przez świeckich homilii w czasie liturgii eucharystycznej albo (co jest przykrym fenomenem w Polsce) wygłaszanie homilii przez księdza lub diakona, którzy we mszy świętej nie uczestniczą. Drugi referat pt. *Teologia wspólnoty i pytanie o urzędy/posługi w duszpasterstwie parafialnym* został wygłoszony przez Nhata Trana oraz diakona Krzysztofa Porosło, a także Adriana Łukowicza. Dotyczył on z jednej strony teologicznej próby przedstawienia wierzących jako jednej wspólnoty ludu Bożego zakorzenionej we wspólnocie Trójcy Świętej, z drugiej zaś – praktycznych posług i funkcji we wspólnocie parafialnej oraz różnego rodzaju zadań wykonywanych przez świeckich w celu budowania wspólnoty parafialnej. Mówiono ponadto o tym, że we wspólnocie parafialnej istnieje jedność członków przy różnorodności i odmienności posług, które każdy pełni według właściwego sobie powołania i charyzmatu.

Kolejny temat zatytułowany został *Pismo Święte jako dusza teologii. Jaką rolę odgrywa Pismo Święte w teologii praktycznej?*. Został on zaprezentowany przez Simone Zimmermann i ks. mgr. Łukasza Szydełko, a dotyczył pierwszorzędnej roli, jaką po Soborze Pismo Święte odgrywa w życiu i posłudze Kościoła. Prelegenci wskazali na liczne inicjatywy, mające na celu przybliżenie i pogłębienie wiedzy biblijnej, jak również różne formy indywidualnego lub wspólnotowego czytania Pisma Świętego. Na gruncie polskim wskazano szczególnie na inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II.

Czwarty referat pt. *Inicjacja chrześcijańska i ponowne odkrycie powołania chrześcijańskiego i katechumenatu dorosłych* zaprezentowali Philipp Hass i s. mgr lic. Elżbieta Wrzała. Referenci ukazali znaczenie, jakie obecnie odgrywa katechumenat przedchrześcijański i pochrześcijański w związku z wprowadzaniem w pogłębione rozumienie prawd wiary i pełnię życia chrześcijańskiego. Wskazano przy tym na liczne bra-



ki, jakie występują wśród wiernych w kwestii rozumienia chrześcijaństwa. Omówiono też różne inicjatywy mające na celu pogłębienie rozumienia prawd wiary przez katolików. Zakończenie dnia stanowiła wycieczka do Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej, podczas której uczestnicy mogli zobaczyć miejsca w sposób szczególny związane z bł. Janem Pawłem II i pobożnością maryjną naszego kraju.

Trzeci dzień międzynarodowego seminarium rozpoczął się od dokonanej przez dr hab. Michaelę Hastetter rekapitulacji zagadnień omówionych poprzedniego dnia. Następnie Jacqueline Straub i ks. mgr Szymon Kula SDS omówili zagadnienie znaków czasu i ich ogromnego znaczenia w refleksji teologicznej, zwłaszcza w tekstach teologów pastoralistów. Następnie ks. mgr Michał Mraczek i ks. mgr Krystian Piwowarczyk omówili kwestię diakonatu stałego w Polsce i w Niemczech. Różnice były ewidentne. O ile w Niemczech wprowadzono diakonat stały już rok po *motu proprio* papieża Pawła VI *Sacrum diaconatus ordinem* z 18 czerwca 1967 roku przez wyświęcenie pięciu mężczyzn w Kolonii (28 kwietnia 1968 roku), o tyle w Polsce pierwszego stałego diakona grekokatolickiego wyświęcono 17 marca 1993 roku, a pierwszego stałego diakona rzymskokatolickiego – 6 czerwca 2008 roku. Był nim diakon Tomasz Chmielewski z diecezji toruńskiej. Obecnie jest w Polsce sześciu diakonów stałych obrządku łacińskiego, w Niemczech natomiast w 2011 roku było ich 3016. W dyskusji zastanawiano się nad tym, czy święcenie diakonów ma być wynikiem pragmatyzmu i zapotrzebowania w duszpasterstwie, czy też jest to niezbędny w Kościele znak teologiczny. Dodatkowym głosem podczas sympozjum było wystąpienie dr. Stefanosa Athanasiou z Uniwersytetu w Bernie (Szwajcaria) z wykładem pt. *Rezeption des Konzils in der orthodoxen Theologie in Deutschland* (*Recepcja soboru w teologii prawosławnej w Niemczech*). → 11



Forum Penitencjarne

tekst: Sara Rynowska

zdjęcia: Andrzej Plachetko

Czy człowiek, który popełnił przestępstwo, zasługuje na drugą szansę od życia? Czy jest możliwe, że są ludzie, którzy dobrze życzą osadzonym? I co do tego właściwie mają Bóg i wiara? Te pytania zadawał sobie prawdopodobnie każdy z uczestników Forum Penitencjarnego, które odbyło się 23 kwietnia br. pod hasłem *Miejsce wiary w procesie resocjalizacji*.

Wydarzenie zostało rozpoczęte krótkim słowem wstępnym, które skierował do słuchaczy rektor Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej ks. prof. dr hab. Roman Pindel. Nawiązując do tematu Forum, przytoczył słowa z jednej ze swoich ulubionych książek, mówiące o tym, że wiele wspólnego ze sobą mają trzy pozornie niepowiązane miejsca: szpital, więzienie oraz... seminarium. Zaznaczył również, jak ważne miejsce w życiu chrześcijan pierwszych wieków miało więzienie: stanowiło ono szczególne miejsce działalności Boga, gdzie apostołowie cierpieli ze względu na Ewangelię oraz doświadczali mocy Ducha Świętego. Auditorium zostało również powitane przez płk. Krzysztofa Trelę, dyrektora okręgowego Służby Więziennej w Krakowie, mówiącego między innymi o tym, jak korzystne jest dla resocjalizowanego odnalezienie Boga podczas pobytu w więzieniu. Następnie nadszedł czas na rozpoczęcie pierwszej sesji, której przewodniczyła dr hab. Małgorzata Duda z UPJPII. Sesję tę otworzyła projekcja filmu krótkometrażowego zatytułowanego *Zadania służby więziennej*, ukazującego rolę pracowników więzień na przestrzeni lat, jak również dzisiaj. Nawiązując do filmowego przekazu, swój referat wygłosił jako pierwszy kpt. Tomasz Waclawek z Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Krakowie. Tematem jego przemówienia była wielowymiarowość pracy Służby Więziennej. Mocno zaznaczył on, że bardzo istotnym elementem jest przestrzeganie przez pracowników SW

zasad etycznych. Zdaniem kapitana, chociaż mają oni wiele zadań, to jednak łączy je wspólny cel: resocjalizacja człowieka. Jedną z dróg powrotu do społeczeństwa może stanowić praca więźniów w hospicjach, i właśnie ten szczególny sposób pracy przedstawił kolejny referent, mjr Robert Witkowski. Był bardzo dumny, mogąc powiedzieć, że Polska jako jedyny kraj na świecie wprowadziła w 1997 roku tego typu program resocjalizacyjny. Jednocześnie zaznaczył, że jest to bardzo specyficzna działalność, gdyż angażuje trzy światy: samych osadzonych, wychowawców więziennych oraz osoby chore wraz z ich rodzinami. Nie da się ukryć, że efekty tych działań są niezwykle korzystne dla każdego, kto bierze udział w programie, gdyż nie tylko poprawia on warunki życia ludzi chorych, ale i pomaga odbudować hierarchię wartości, umocnić się duchowo i zbliżyć do innych ludzi.

Nad tym, czy wiara stanowi barierę czy szansę dla resocjalizacji, zastanawiał się w swojej przemowie ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski, otwierając tym samym drugą sesję spotkania, prowadzoną przez ks. dr. Marcina Cholewę. Jego referat nawiązał do problemu, jakim jest umiejscowienie wiary w życiu więźnia. Często może ona stanowić bodziec negatywny, zwłaszcza jeśli obraz Boga zostaje zdeformowany, a światopogląd osadzonego diametralnie różni się od chrześcijańskiego. W wielu przypadkach jednak wiara bez wątpienia jest wielką szansą dla ludzi próbujących rozpocząć życie na nowo, gdyż pomaga przebaczyć, odnaleźć nowe powołanie i cel, jednocześnie podnosząc jakość życia. Do problematyki wyzwań, które stawia duszpasterzom ich obecność w specyficznym, więziennym środowisku, odniósł się ks. dr Paweł Wojtas, naczelny kapelan więziennictwa, członek zarządu Międzynarodowego Bractwa Więziennego. Według prelegenta istota duszpasterstwa osób pozbawionych wol-



ności zawiera w sobie trzy momenty: pomoc w pojednaniu się z samym sobą, ze społeczeństwem oraz z ofiarą przestępstwa bądź jej rodziną. Jako szczególnie ważną uznał pracę z młodzieżą oraz kobietami. Podkreślił też wagę współpracy z pracownikami SW oraz szkolenie wolontariuszy. O pozytywnym wpływie, jaki wywiera obecność kapelana na terenie zakładów karnych, świadczy choćby budowanie kaplic w jednostkach, odbywanie pielgrzymek czy chęć przyjmowania sakramentów i pomocy od duchownych. O tym, a także o wadze kształtowania świadomości społecznej o więźniach, mówił o. Rafał Piecha OSsT, który pełni posługę kapelana w Zakładzie Karnym w Nowej Hucie. Podkreślił, że jego praca mieści w sobie dwa wymiary, obejmujące relacje „ja – Bóg” oraz „ja – bliźni”. Dzieląc się swoim doświadczeniem, jednocześnie uwypuklił konieczność pracy nie tylko z samymi skazanymi, ale także z funkcjonariuszami SW. By scharakteryzować to, co dzieje się z człowiekiem, który popełnił przestępstwo, nazwał jego duchową drogę „mechanizmem syna marnotrawnego”, który zna Boga, ale coś go od



Niego „odciągnęło”; kapelan ma więc poprzez swoją posługę pomóc „synowi” wrócić do Ojca.

Wszystkie referaty wygłoszone podczas Forum zostały uwiarygodnione przez finałową część spotkania, którą stanowił spektakl teatralny przygotowany przez więźniów jednego z zakładów karnych. Sztuka nosiła tytuł *List z celi*, a jej scenariusz został stworzony w oparciu o osobiste przeżycia aktorów. Językiem pełnym więziennego slangu opowiedziana została historia momentami niezwykle zabawna, jednak przede wszystkim wzruszająca i ukazująca całkowicie sprzeczne ze stereotypami rozpowszechnionymi poza murami zakładów karnych oblicze osadzonych. Realne problemy i obawy dotyczące relacji z rodziną, strach przed odrzuceniem, poczucie beznadziei, lecz także gesty szczerej przyjaźni i słowa pocieszenia – oto, co można było odnaleźć w przedstawieniu trwającym 45 minut. Po otrzymanych przez wzruszoną publiczność

owacjach (na stojąco!) każdy z więźniów przeczytał fragment listów, które otrzymał od najbliższych podczas swojego pobytu w więzieniu. Niektóre wyrażały miłość, inne pozbawiały nadziei na utrzymanie relacji z najbliższymi; wszystkie zostały opatrzone świadectwem ludzi, którzy choć pozbawieni wolności ze względu na popełnione przestępstwa, nie przestali przecież być ludźmi i nie są osobami pozbawionymi uczuć i pragnień.

Zapewne można by w kilku zdaniach podsumować wydarzenie, jakie stanowiło Forum penitencjarne, jednak według mnie najlepszym komentarzem i podsumowaniem był właśnie ów spektakl, który nie tylko stanowił wartość estetyczną samą w sobie, ale również sprawił, że prawdopodobnie każdy z obecnych w auli seminarium krakowskiego wyszedł z tego spotkania zamyślony lub ze łzami w oczach, lecz także ze zmienioną perspektywą patrzenia na ludzi, którzy potrzebują resocjalizacji.

9 → Prelegent przedstawił uprzedzenia prawosławnych wobec katolików po dogmacie Soboru Watykańskiego I o nieomyślności papieża, a następnie stopniową przemianę wzajemnych relacji dzięki zniesieniu ekskomunik. Wspominał też, jak pozytywną rolę odegrało spotkanie papieża Pawła VI z patriarchą Atenagorasem.

Po tym wystąpieniu dr hab. Michaela Hastetter dokonała syntezy całego seminarium, a ks. dr hab. Henryk Sławiński, prof. UPJPII nakreślił perspektywy dalszej współpracy i podał kilka tematów domagających się dogłębnego opracowania. Program kulturalny tego dnia obejmował wizytę na Wawelu, w seminarium duchownym archidiecezji krakowskiej oraz w kościele Mariackim. Znakomitym przewodnikiem był ks. mgr Michał Wilkosz – krakowski kapłan, studiujący obecnie we Fryburgu Bryzgowijskim. Sobota przeznaczona była na wizytę w Wieliczce i w Katowicach oraz na osobiste przedsięwzięcia studentów.

Międzynarodowe seminarium okazało się wspaniałym przeżyciem zarówno dla bezpośrednio zaangażowanych uczestników – prelegentów, jak i dla postronnych słuchaczy, z których każdy mógł się wypowiedzieć na omawiany temat lub postawić pytanie. Spotkanie to było też doskonałą okazją do wieloaspektowego poznania się i rozwijania umiejętności dialogu w obszarze problematyki teologicznej i międzykulturowej na kanwie refleksji nad dokumentami i samym wydarzeniem Soboru Watykańskiego II. Pozwoliło ono zobaczyć bogactwo Kościoła: jedność w różnorodności w Kościele w Niemczech i Polsce. Uczestnicy seminarium wyrazili wielką nadzieję na dalszą owocną współpracę oraz kontynuację projektu w maju 2014 roku we Fryburgu Bryzgowijskim.

Między realizmem a narodową apostazją

Orientacja prorosyjska w polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku

tekst: Paweł Gofron

zdjęcia: Bożena Nosalik

Z inicjatywy Koła Naukowego Studentów Historii Doktryn Politycznych i Prawnych „Phronesis” 18 kwietnia 2013 roku w murach Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *Między realizmem a narodową apostazją. Orientacja prorosyjska w polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku*. Poza wspomnianym Kołem Studentów Doktryn Politycznych i Prawnych organizatorem wydarzenia był także Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII oraz Ośrodek Myśli Politycznej. Warto również dodać, że konferencja została objęta patronatem honorowym rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Wśród celów, jakie przyświecały organizatorom konferencji, wyróżnić należy przede wszystkim zaprezentowanie szerokiego wachlarza poglądów polskich myślicieli politycznych XIX i XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodnych i wielowymiarowych rozwiązań proponowanych przez nich w ramach tzw. orientacji prorosyjskiej. Wydarzenie to służyć miało poszerzeniu horyzontów i wzbogaceniu wiedzy związanej z polską myślą polityczną od doby rozbiorów do czasów niepodległej Polski. Jednocześnie stanowiło ono także doskonałe uzupełnienie programu oferowanej przez Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII specjalności doktryny polityczne i prawne, a ponadto przyczyniło się do promowania Uniwersytetu Papieskiego wraz z jego bogatą ofertą dydaktyczną.

Otwarcia konferencji dokonał dziekan WHiDK ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak, który jednocześnie moderował pierwszy panel zatytułowany *Śladami narodowej apostazji*. W ramach tej części zagadnieniowej jako pierwsza z referatem wystąpiła dr Iwona Węgrzyn (UJ), która przybliżyła słuchaczom naczelną założenia myśli politycznej Henryka Rzewuskiego i jego poglądy na ideę słowiańskiego imperium. Drugi prelegent tego panelu i jednocześnie opiekun naukowy konferencji dr Maciej Zakrzewski (UPJPII, IPN) przedstawił program polityczny pentarchii petersburskiej. Zwieńczeniem tej części było wystąpienie mgr. Mikołaja Rysiewicza (UPJPII) dotyczące historiozofii w myśli politycznej Antoniego Walewskiego. Po wygłoszeniu referatów, moderujący ten panel ks. prof. dr hab.



Jan Szczepaniak zaprosił do dyskusji, która – jak się okazało – stała się sposobnością do wyjaśnienia i uzupełnienia wcześniej podejmowanych zagadnień.

Podczas drugiego panelu konferencji, który prowadziła dr Olga Nadszaka (UPJPII), przedstawione zostały idee tych polskich myślicieli politycznych, którzy postrzegali Rosję przez pryzmat myślenia strategicznego. Wśród znamienitych prelegentów znaleźli się: dr hab. Henryk Głębocki (UJ, IPN), który wystąpił z referatem: *Hr. Adam Gurowski – panslawistyczna oferta dla Polaków („dać się zabić dla szczęścia ludzkości”)* i *Amerikanów (rosyjsko-amerykański Manifest Destiny)*; dr hab. Lech Mażewski, prof. UWM (ze względu na niemożność osobistego przybycia referat odczytał doktorant WHiDK Roman Gieroń): *Prorosyjska opcja klasy politycznej Królestwa Polskiego 1815–1830*; dr hab. Marek Kornat, prof. PAN: *Wielopolski a Rosja*; dr Zbigniew Markwart (UTH): *Apostazja, ugoda czy obrona bytu narodu? Pojednanie z Rosją w myśli politycznej Włodzimierza Spasowicza i petersburskich realistów*; Arkadiusz Kudelski (UJ): *Realista doby zniewolenia – myśl polityczna Stefana Kisielewskiego*. Wszystkie wystąpienia wysłuchane zostały z uwagą, a o tym, że ich treści stały się nader intrygujące, świadczy ożywiona dyskusja stanowiąca ostatni punkt tego panelu. Pytania do ekspertów dotyczyły przede wszystkim problemu oceny poszczególnych koncepcji prorosyjskich. Jak określić polskich myślicieli politycznych zorientowanych na Rosję? Byli zdrajcami narodu polskiego czy realistami politycznymi? Kiedy tak na prawdę mamy do czynienia ze zdradą? A jak wobec tego rozumieć należy realizm polityczny?

Zgodnie z opiniami zaproszonych prelegentów, organizatorów i słuchaczy ogólnopolska konferencja naukowa *Między realizmem a narodową apostazją. Orientacja prorosyjska w polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku* oceniana była jako wydarzenie interesujące i przyciągające uwagę ze względu na swoją oryginalną tematykę. Bez wątpienia był to bogaty w treści dyskurs naukowy z zakresu polskiej myśli politycznej, a tak znamienite grono ekspertów i aktywna współpraca z Ośrodkiem Myśli Politycznej może jedynie potwierdzić wysoki poziom merytoryczny konferencji.

XLIII Sympozjum Katechetyczne *Życ w światłości Pana* zorganizowane przez Międzyszakolny Wyższy Instytut Katechetyczny

16 marca 2013

zdjęcia: MWIK



Spółeczeństwo ziemi krakowskiej i Kościół wobec powstania styczniowego

tekst: Adrian Cieřlik

Dnia 22 kwietnia br. Koło Naukowe Historyków Studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zorganizowało konferencję naukową pt. *Spółeczeństwo ziemi krakowskiej i Kościół wobec powstania styczniowego*. Data sesji nie była przypadkowa – 22 kwietnia 1863 roku papież Pius IX napisał list do cara Aleksandra II, w którym stanął w obronie wiary katolickiej i narodu polskiego.

Konferencja ta była wyjątkowa z co najmniej dwóch względów. Po pierwsze, podjęto tematykę zaangażowania Kościoła na rzecz powstania, po drugie – na zaproszenie studentów odpowiedzieli znani i szanowani wykładowcy, którym tematyka powstania styczniowego jest bliska. Konferencję otworzył dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak.

Konferencja została podzielona na dwa panele, przedpołudniowy: *Spółeczeństwo w dobie powstania styczniowego* oraz popołudniowy: *Ludzie Kościoła wobec powstania styczniowego*. Podczas pierwszej części wystąpili: prof. Franciszek Ziejka, prof. Eugeniusz Niebelski, prof. Michał Baczkowski, prof. Dariusz Nawrot i prof. Jerzy Zdrada. Po przerwie obiadowej odczytów dokonali: ks. dr Wacław Umiński CM, o. prof. Roland Prejs OFM Cap, ks. mgr lic. Wojciech Mleczo CR, ks. prof. Kazimierz Panuś oraz ks. prof. Jacek Urban.

Obie części zakończyły się owocną dyskusją. Prelegenci przedstawili swoje poglądy, a także chętnie odpowiadali na pytania publiczności, która licznie wzięła udział w sesji.

Wizyta delegacji w Żytomierzu

tekst i zdjęcia: ks. Józef Wołczański

W dniach 15–17 maja br. delegacja Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie gościła w Żytomierskim Uniwersytecie Państwowym im. Iwana Franki. Gośćmi tamtejszego rektora prof. Petra Saukha i dziekana Wydziału Historycznego doc. A.W. Szewczuka byli: rektor ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII oraz ks. dr hab. Józef Wołczański, prof. UPJPII.

Bezpośrednim motywem spotkania miała być prezentacja dwóch wykładów otwartych dla środowiska akademickiego, ale również rozmowy przygotowujące do podpisania umowy o współpracy. I tak już w pierwszym dniu pobytu piszący te słowa zaprezentował profesorom i studentom Wydziału Historycznego zagadnienie nawiązujące do przypadającej w lipcu br. 70. rocznicy rzezi wołyńskiej: *Archidiecezja lwowska obrz. łac. w dobie eskalacji mordów ukraińskich nacjonalistów 1939–1945*. Z kolei ks. rektor Zuziak następnego dnia wygłosił wykład pt. *Integracja europejska – nowe zagrożenia i możliwości dla nauki*. Oba wystąpienia cieszyły się dużą frekwencją pracowników naukowych, a także studentów, wywołując ożywioną dyskusję. Poza tym obaj rektorzy uczestniczyli w corocznym Świącie Nauki, wręczając nagrody najlepszym pracownikom naukowym i studentom.

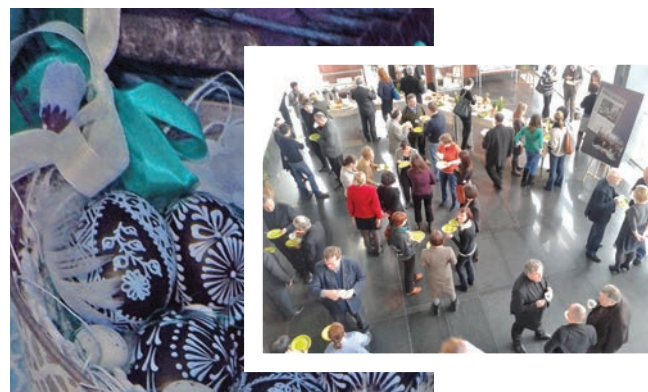
Centralnym wszakże punktem wizyty stała się debata krakowskich gości z gospodarzami na temat podpisania umowy o współpracy reprezentowanych przez nich uczelni. Ukraińska uczelnia funkcjonująca w stolicy obwodu żytomierskiego wydaje się interesująca dla naszej *Almae Matris* z kilku powodów. Po pierwsze: wykazuje ogromne zainteresowanie obustronną współpracą naukowo-badawczą i wymianą personalną, nie dysponując tego typu kontaktami z innymi polskimi uczelniami poza niedawno nawiązanymi wstępnymi relacjami z Uniwersytetem Warszawskim czy Akademią Ignatianum. Jest więc szansa na twórcze kontakty, a nie jedynie kurtuazyjne gesty. Po drugie: żytomierska uczelnia o profilu ideowo-merytorycznym zbliżonym do byłych polskich wyższych szkół pedagogicznych, choć obecnie znacznie zreorientowana na nowe standardy, usiłuje budować własną tożsamość w niestabilnej pod każdym względem ukraińskiej rzeczywistości społeczno-politycznej i kościelno-religijnej. Być może wartości duchowe konstytuujące model naszego uniwersytetu mogłyby okazać się pomocne dla tamtego środowiska o długim rodowodzie materialistyczno-agnostycznym. Po trzecie: w obwodzie żytomierskim, łącznie z jego stolicą, Polacy stanowią kilka procent populacji, a zatem szeroko rozumiane kontakty z tamtejszymi rodakami mogą zaowocować dobrymi rezultatami również na gruncie kulturalno-oświatowym. Jest to tym bardziej realne, iż w żytomierskim uniwersytecie istnieje prężny Instytut Obcej Filologii z mocną sekcją języka polskiego, co niweluje bariery językowe pomiędzy gośćmi z Polski a gospodarzami. Wreszcie po czwarte: dzięki poparciu władz Żytomier-



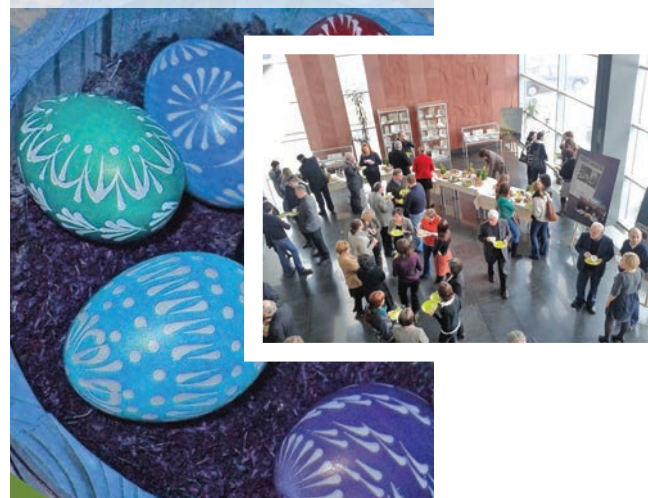
od lewej: doktorantka; prof. Węgierska (Wydział Historyczny); rektor prof. dr hab. Petro Saukh; rektor UPJPII ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII; dziekan Wydziału Historycznego doc. A. W. Szewczuk; ks. dr hab. Józef Wołczański, prof. UPJPII

skiego Uniwersytetu Państwowego otworzy się nieskrepowany dostęp do eksploracji bogatych zasobów archiwalnych polskiej proweniencji państwowej i kościelnej, przechowywanych w miejscowym Archiwum Obwodowym. Na tym gruncie jawi się szansa bliskiej współpracy pomiędzy Wydziałem Historycznym Żytomierskiego Uniwersytetu a Wydziałem Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII.

Reasumując, trzeba dodać, iż krakowska delegacja spotkała się z nadzwyczaj życzliwym przyjęciem władz żytomierskiej uczelni. Podczas wizyty doświadczyła nie tylko ujmującej gościnności, kurtuazji, ale korzystała z wielu interesujących propozycji turystyczno-muzealnych, ułatwiających pełniejsze poznanie miasta i jego dziejów pełnych polskich odniesień. W pełni udany rekonesans zobowiązuje zatem Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie do zorganizowania rewizyty, i to już w nieodległej przyszłości.



Wielkanocne spotkanie pracowników Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w Bibliotece przy ul. Bobrzyńskiego 10 27 marca 2013



Walka oratorów

tekst: Klaudia Kulczycka

zdjęcia: Janusz Smulski

Podczas gdy większość krakowian przemieszczała się pomiędzy ulicą Franciszkańską a Grodzką, czterech reprezentantów krakowskich uniwersytetów zmierzyło się z niełatwą sztuką mówionego słowa. 19 marca 2013 roku w samo południe mogliśmy usłyszeć hejnał mariacki wyjątkowo w sali obrad Rady Miasta Krakowa. Hejnał ten stał się zwiastunem walki na słowa. Pomyślną i organizatorem agonu retorycznego na mowę *W obronie piękna i kultury języka polskiego* był dr hab. Kazimierz Sikora (UJ). Współorganizatorem natomiast Wydział Informacji, Turystyki i Promocji Miasta Krakowa.

Projekt nawiązywał do tradycji oratorstwa szkolnego z XVII i XVIII wieku. Do walki o miano najlepszego mówcy stanęli: Klaudia Kulczycka i Piotr Niemczyk (studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie), Paweł Budziński (absolwent Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego), Bogusław Wajzer (student Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego), a także Oskar Pogorzelski (absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego). Każdy z mówców w ramach swoich studiów pielęgnuje sztukę mówionego słowa. Dla ukazania powagi konkursu uczestnicy wystąpili w togach doktorskich. Jury złożonemu z szesnastu osób, w tym znakomitych krakowskich uczonych oraz przedstawicieli Urzędu Miasta, przewodniczył prof. dr hab. Walery Pisarek. Celem agonu było promowanie sztuki mówionego słowa wśród młodzieży. Zapoczątkował on setną rocznicę ukazywania się krakowskiego czasopisma „Język Polski”.

Język dla każdego z nas jest podstawowym narzędziem komunikowania się. Jego magia nie tkwi jednak w samej możliwości porozumiewania się z innymi, lecz w sposobie mówienia – niezwykle trudnej sztuce przemowy. Oratorzy mierzyli siły na zamiary, by pokazać piękno naszego języka. To nie lada wyzwanie stanąć przed tak wybitnym gronem sędziów. Po tradycyjnym losowaniu kolejności jako pierwsi przemawiali Klaudia Kulczycka i Piotr Niemczyk. Ich wystąpienie w drodze wyjątku przybrało formę dialogu. W przemowach uczestników mogliśmy usłyszeć nawiązanie do twórczości Norwida, Miłosza, Słowackiego czy Kotlarczyka. Warto organizować takie przedsięwzięcia, jak tegoroczny agon retoryczny, właśnie dlatego, żeby przypomnieć sobie o unikatowych i nieocenionych korzeniach polskości. Zgodnie z założeniem wystąpienia miały przysporzyć chwały zwycięzcom i zwyciężonym, uczelniom macierzystym oraz miastu. Ostatecznie w językowej rozgrywce pierwsze miejsce zajął Bogusław Wajzer. Drugie przypadło przedstawicielom naszej uczelni.



XIX Targi Wydawców Katolickich

tekst: Renata Dulian

zdjęcia: Wydawnictwo Naukowe

W dniach 11–14 kwietnia br. miały miejsce XIX Targi Wydawców Katolickich, które od czterech lat odbywają się w Arkadach Kubickiego na Zamku Królewskim w Warszawie. Uzyskałam zgodę na uczestniczenie w nich w dniach 11–12 kwietnia br. Tegoroczne Targi zostały otwarte w Sali Lustrzanej Zamku Królewskiego w Warszawie przez Jego Eminencję Nuncjusza Apostolskiego w Polsce abp. Celestina Migliorego, Jego Eminencję kard. Kazimierza Nycza – metropolitę warszawskiego, Jego Eminencję abp. Henryka Hosera – ordynariusza diecezji warszawsko-praskiej. Spotkanie prowadził Krzysztof Ziemięć. W jego trakcie miało miejsce ogłoszenie laureatów nagrody Feniks, corocznie przyznawanej przez Stowarzyszenie Wydawców Katolickich, a także otwarcie XXVIII Międzynarodowego Katolickiego Festiwalu Filmów i Multimediów. Tegorocznymi laureatami Nagrody Głównej Feniks 2013 zostali Wanda i Andrzej Póltawscy. Feniksa specjalnego otrzymał bp Antoni Długosz za żarliwego ducha wiary i miłości, ekspresywnie wyrażonego w bogactwie słowa, skierowanego zwłaszcza do najmłodszych.

W kategorii Multimedia nagrodę zdobyła książka i film DVD *Zapomniane męczeństwo* autorstwa Jolanty Hajdasz, poświęcone bohaterkiej sylwetce bp. poznańskiego Antoniego Baraniaka. W tym roku z zagranicznych wydawców byli obecni Gregorian and Biblical Press, Libreria Ateneo Salesiano, Urbaniana University Press, Lateran University Press, Libreria Editrice Vaticana. Miałam również okazję uczestniczyć w poprzednich latach w Targach, gdy odbywały się na Stegnach u księży marianów, a prezesem Stowarzyszenia Wydawców Katolickich był ks. Marek Otolski. Obecnie prezesem Stowarzyszenia jest ks. Roman Szpakowski SDB. Temat przewodni tegorocznych targów brzmiał *Rok Wiary – rokiem nowej ewangelizacji*. Targi są niezwykle interesującym wydarzeniem, promującym wydawnictwa katolickie. W ich ramach organizowane są ciekawe spotkania z autorami, panele dyskusyjne, pokazy filmów. Redakcja Programów Katolickich Telewizji Polskiej przedstawiła filmy o Janie Pawle II, Benedykcie XVI i papieżu Franciszku. Targi są okazją do nawiązania kontaktów z wydawcami, pozyskania w darze książek i multimediów do naszej biblioteki. Otrzymaliśmy między innymi od Wydawnictwa AA komplet encyklik Benedykta XVI, od Wydawnictwa Jedność książkę o papieżu Franciszku, której autorem jest Andrea Tornielli, a siostry Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego à Paulo podarowały film *Droga* na DVD, wydany z okazji 300-lecia powstania Warszawskiej Prowincji Zgromadzenia. Katolickie Stowarzyszenie Filmowe obiecało przekazywać w darze naszej bibliotece najciekawsze filmy. W tym roku targi zostały wydłużone o jeden dzień, zaczynały się już w czwartek. Piątek był dniem poświęconym dzieciom i młodzieży, toteż spotkania były przygotowane pod tym kątem. Arkady Kubickiego są doskonałym miejscem na promowanie książki katolickiej na warszawskiej Starówce.



Gość specjalny wydawnictwa Homo Dei Tomasz Terlikowski z Tomaszem Sekundą i dyrektorem o. Piotrem Koźlakiem CSSR



stały bywalec targów – Ojciec Leon Knabit OSB (powyżej) oraz satyryk i publicysta Ryszard Makowski (poniżej)



Wojciech Cejrowski – tym razem w butach

GOŚCIE TARGÓW



redaktor Paweł Lisicki



ekipa wydawnictwa – Rafał Bober, Sebastian Wojnowski, Marta Jaszczuk, Katarzyna Romanek

Na tegorocznych targach Wydawnictwo Naukowe sąsiadowało z Wydawnictwem Uniwersytetu Laterańskiego – jednym z głównych gości targowych. Sąsiedztwo z kilkoma innymi katolickimi uczelniami (KUL i UKSW) sprzyjało odwiedzinom klientów zainteresowanych książką naukową. Nasze publikacje cieszyły się dużym zainteresowaniem: 528 książek znalazło nabywców podczas targów, a następne kilkadziesiąt zostało zamówionych przez internet. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów spoza Krakowa, wydawnictwo już wkrótce uruchomi sklep internetowy.

Zapraszamy po wakacjach!

Warsztaty historyczne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych 2012/2013

Historyczne podróże po kulturze

tekst: Joanna Małocha

zdjęcia: Joanna Małocha, Jakub Palarczyk

W roku akademickim 2012/2013 Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII już po raz siódmy zorganizował serię spotkań, adresowanych do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, która w sposób szczególny interesuje się zagadnieniami z zakresu szeroko pojętej humanistyki. Tym razem motto warsztatów brzmiało: *Historyczne podróże po kulturze*, a cała inicjatywa przybrała postać jedenastu spotkań z pracownikami naukowymi Uniwersytetu oraz zaproszonymi gośćmi. Były to zarówno wykłady stacjonarne (prowadzone z zastosowaniem nowoczesnych pomocy dydaktycznych), jak i wizyty w krakowskich muzeach oraz obiektach sakralnych (m.in. w Muzeum Archeologicznym, Muzeum Historyczno-Misyjnym Księży Misjonarzy, archiwum klasztoru oo. reformatów). Młodzież uczestniczyła również w zajęciach warsztatowych z zakresu nauk pomocniczych historii, zorganizowanych przez członków Koła Naukowego Studentów Historii UPJPII oraz poznawała tajniki XIX-wiecznych angielskich kontredansów wraz z tancerzami Szkoły Tańca Jane Austen. Na zakończenie zajęć słuchacze mieli także możliwość wzięcia udziału w koncercie chóru uniwersyteckiego Psalmodia.

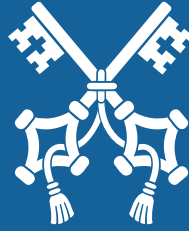


Projekt warsztatów spotkał się z dużym zainteresowaniem ze strony młodzieży. Zgromadził on grupę ponad siedemdziesięciu osób, które wspólnie zdobywały wiedzę i nowe umiejętności, zapoznając się jednocześnie ze środowiskiem akademickim oraz czyniąc konkretne kroki „inwestycyjne” w zakresie swej dalszej edukacji. Dwusemestralny cykl spotkań sfinalizowany został bowiem 27 kwietnia 2013 roku konkursem, którego zwycięzcy otrzymali indeksy Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII. Laureaci rzeczono konkursu to: **Konrad Biernat, Łukasz Chudy, Agnieszka Grzyb, Bartosz Kołodziejcki i Robert Polanowski**. Wszystkie osoby regularnie uczestniczące w zajęciach uzyskały również zaświadczenia, pozwalające na ubieganie się o otrzymanie wyższej oceny z historii podczas klasyfikacji szkolnej. Naszym przyszłym studentom serdecznie gratulujemy! A wszystkich zainteresowanych informujemy, że kolejna edycja warsztatów ruszy na początku roku akademickiego 2013/2014.



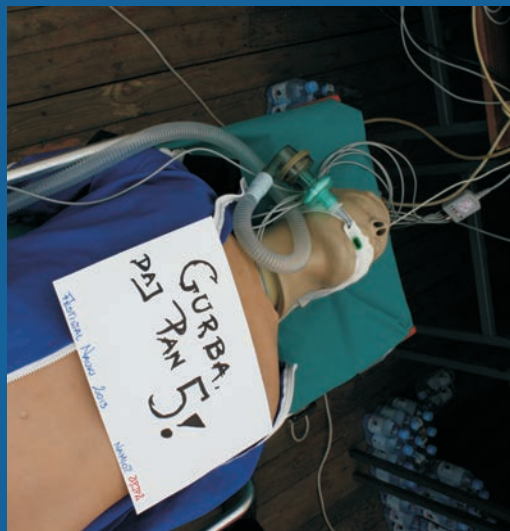
Festiwal Nauki

Oblicza wody, 15 - 18



W Krakowie

maja 2013 r.





Mediolan, od którego wszystko się zaczęło...

Wspomnienia z Erasmosa

tekst i zdjęcia:
Karolina Wawok

Wyjeżdżając na stypendium w ramach programu Erasmus w semestrze zimowym roku

akademickiego 2012/2013 do Mediolanu, nie myślałam, że będzie to aż tak wspaniałe doświadczenie. Studiując na Università Cattolica del Sacro Cuore poznałam, co to znaczy włoskie *dolce vita*, ale i też jak wielkie korzyści dla własnego rozwoju przynoszą takie wyjazdy. Z czym teraz kojarzy mi się Mediolan?

Z atmosferą...

...pełnego kontrastów miasta, które rządzi się własnymi prawami. Trzeba przyzwyczaić się do tego, że czasami można nie dojechać na miejsce, gdyż akurat trwa strajk. Lub też że restauracja otwarta jest wtedy, gdy przyjdzie ktoś do pracy. A zdarza się to nawet w tak międzynarodowym mieście, jak Mediolan. Z jednej strony gwar i zabiegani ludzie biznesu, z drugiej zaś *dolce far niente*.

Z zapachem...

...świeżej bazylii o poranku, hodowanej przez sąsiadkę Antoniettę na wspólnej galerijce w kamienicy. Codziennie, wchodząc i wychodząc z domu, można było czuć jej zapach unoszący się w powietrzu.

Ze sztuką, architekturą, modą, designem...

...czyli z tym, z czym przede wszystkim są kojarzone Włochy. Spacery na Piazza del Duomo, oglądanie Rafaela w Pinacoteca di Brera, *Ostatniej Wieczery* Leonarda da Vinci



czy współczesnego designu w Galleria di Triennale – za tym może tęsknić nie tylko przyszyły historyk sztuki. I gdzie indziej na świecie można oglądać z okna własnego domu, jak zjeżdżają się limuzyny ze sławnymi osobistościami świata mody na pokaz Fendi? Lub też patrzeć, jak modele i modelki przychodzą na casting do twojej kamienicy, w której mieści się biuro Moncler?

Ze smakiem...

...sycylijskich cannoli! I mimo że, jak sama nazwa wskazuje, słodczyce te pochodzą z Sycylii, popularne są w całych Włoszech. Rurki z kremem z sera ricotta i czekoladą... to coś, czego nigdy nie można sobie było odmawiać i nawet ci będący na diecie im ulegali. Do tego stopnia, że powsta-



wały z nich nawet urodzinowe torty. O makaronach i pizzy już nie wspomnę, szczególnie tej zrobionej w kształcie serca, z miłości kuchara do stałych klientek.



slymne cannoli

Z samymi Włochami?

Czy we Włoszech można się zakochać? Można powiedzieć, że tak. Bezpośredni, nieco nierozgarnięci, mają swój własny urok. Bardzo pomocni, i to w każdej sytuacji. A może to w języku włoskim tkwi ten czar? Przecież mówi się: *la lingua italiana più bella del mondo* („język włoski jest najpiękniejszy na świecie”). Po kilku miesiącach jesteś już w stanie bez problemu rozumieć, co mówi do Ciebie wykładowca, nawet jeżeli opowiada o żelbetowej strukturze budynku. Zdawanie ustnych egzaminów też nie sprawi większych trudności.

Z wielokulturowością...

Wyjazd na Erasmosa sprawi, że żaden język nie będzie ci obcy. Nawet tak dziwnie brzmiący, jak węgierski, będziesz uważał za coś normalnego, zwłaszcza jeśli mieszkasz z dwoma obywatelkami tego kraju. Angielski stanie się prawie jak *madrelingua* (język ojczysty), a portugalski czy francuski przestanie brzmieć jak szelest. Dowiesz się, że Portugalczycy nie są w stanie zjeść węgierskich potraw (bo za ostre!), a wszyscy kochają polskie pierogi, niezależnie od narodowości.

Z możliwościami...

... jakie daje studiowanie za granicą. Dostęp do najlepszych bibliotek, pozwalających zgromadzić materiał do prac licencjackich, magisterskich, artykułów. Nawiązanie zagranicznych kontaktów. Rozwój osobisty. Nieoceniona pomoc wykładowców i pracowników uniwersytetu, którzy udzielali wielu rad. Godziny spędzone w muzeach i galeriach sztuki, a także na zwiedzaniu okolicznych miast i miasteczek.

Można tak wymieniać bez końca. To, co zostało, to wspomnienia niezapomnianych chwil przeżytych we włoskim klimacie oraz przyjaźnie, które tak szybko się nie skończą. Bo tak naprawdę Erasmus to dopiero początek, to otwarcie drzwi do przyszłej kariery, otwarcie się na nowe możliwości.

Obóz naukowy w Siedmiogrodzie

tekst: Grzegorz Siata

zdjęcia: Jakub Sadowski

Studenci i wykładowcy Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego w dniach od 30 kwietnia do 6 maja br. uczestniczyli w objeździe naukowym do Siedmiogrodu. Objazd cieszył się dużym zainteresowaniem, gdyż po kilku dniach od ogłoszenia zapisów nie było już miejsc. Opiekunami, którzy towarzyszyli studentom, byli: ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak, prof. dr hab. Maciej Salamon, dr Elżbieta Przybył-Sadowska, dr hab. Jakub Sadowski, dr Marek Hałaburda oraz ks. dr Mariusz Trąba. Głównym celem naszej podróży było zwiedzanie wsi saskich z zabytkowymi kościołami obronnymi, w znacznej większości wyznania protestanckiego, wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Łącznie zwiedziliśmy ich ponad 20, m.in. w miejscowościach: Biertan, Calnic, Premjer, Saschiz czy Viscri. Założenia urbanistyczne tych obiektów wyróżniały się obronnymi murami, w których w razie najazdu nieprzyjaciół okoliczna ludność znajdowała schronienie. Podczas przejazdu autokarem mieliśmy możliwość poznać styl budownictwa wiejskiego oraz zapierające dech w piersiach krajobrazy. W trakcie objazdu odwiedziliśmy kilka większych miast Rumunii, m.in. Brasov, Alba Iulię czy Sighișoară. Każdy z uczestników objazdu prezentował referat dotyczący historii Transylwanii, danej miejscowości czy zabytku.



W chłodny poranek 30 kwietnia wyjechaliśmy z Krakowa. Późnym wieczorem zatrzymaliśmy się w 300-tysięcznej rumuńskiej miejscowości Cluj-Napoca (Kluż-Napoka). Następnego ranka wyruszyliśmy zwiedzać miasto. Mimo niewyspania po wielogodzinnej podróży, daliśmy radę! Naszym oczom ukazał plac Unii wraz z gotyckim kościołem rzymskokatolickim pw. św. Michała (największy kościół w Rumunii) oraz pomnik króla Macieja Korwina. Plac ten jest otoczony barokowymi, renesansowymi i gotyckimi kamienicami. Zobaczyliśmy również Uniwersytet Babeş-Bolyai oraz gotycki kościół reformowany. W godzinach południowych udaliśmy się do miasta Alba Iulia,



Kolejne dni podróżowania były bardzo intensywne. Oprócz kościołów obronnych zwiedzaliśmy chłopskie warownie w miejscowościach Călnic (Kalnik) oraz Râșnov (Rysznow). Odwiedziliśmy również miasto Bran,



dawnej stolicy Siedmiogrodu. Główną atrakcją tego miejsca jest XVIII-wieczna twierdza Alba Carolina, na której terytorium znajdują się o wiele starsze zabytki. Jednym z nich jest katedra katolicka pw. św. Michała, której fundamenty sięgają przełomu X i XI wieku. Jej obecny kształt pochodzi z XIII wieku. W zachwycającym surowym wnętrzu znajduje się grób Izabeli Jagiellonki. Kilka metrów dalej stoi katedra prawosławna, wybudowana w latach 30. XX wieku. Budowla góruje nad okolicznymi budynkami. Wieczorem zatrzymaliśmy się w klimatycznym hostelu na uboczu miasta.



w którym znajduje się średniowieczny zamek uchodzący za siedzibę Dracula (choć spędził on tam tylko kilka nocy). Podczas zwiedzania siedmiogrodzkich atrakcji dawało nam się we znaki upalne słońce.

Ponad dwa dni spędziliśmy w pięknym mieście Braşów, liczącym ponad 280 tysięcy mieszkańców. Rynek starego miasta bardzo przypominał urokliwe ryneczki Europy Zachodniej. Obok miejscowego placu wznosi się ponad 960-metrowa góra Tâmpa, na której szczycie został zainstalowany biały napis Braşov, stylizowany na słynny napis z Hollywood. Największą atrakcją turystyczną z całą pewnością jest ogromny późnośredniowieczny Czarny Kościół zbudowany przez Sasów siedmiogrodzkich. Podczas naszego pobytu w tym mieście, prawosławna wspólnota obchodziła święta Zmartwychwstania, o czym przypominały dochodzące w nocy do naszego hotelu cer-



kiewne pieśni i bicie dzwonów. Ostatni dzień oraz nocleg objazdu spędziliśmy w urokliwym miasteczku Sighişoara. Zobaczyliśmy tam kamienicę, w której według legendy urodził się słynny ze swej okrutności Vlad Tepes, zwany Draculą. Dzięki niezwykłym walorom architektonicznym i krajobrazowym miasto zostało wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Najlepszym przykładem świadczącym o niezwykłości tego miejsca są wielobarwne kamienice z kolorowymi dachówkami.

Po każdym ciężkim dniu zwiedzania mieliśmy czas na odpoczynek i rozrywkę. Niektórzy z nas próbowali lokalnych rumuńskich potraw, po których przeważnie rozdziła się tęsknota za polską kuchnią. Myślę, że każdemu z uczestników objazdu Rumunia – Transylwania zapadnie głęboko w pamięć jako miejsce przyjazne, interesujące i godne powtórnego odwiedzenia.

Posiedzenie Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów

tekst: Wojciech Cichoń

W dniach 19–21 kwietnia br. odbyło się w Krakowie III Posiedzenie Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów VIII Kadencji. Uczelniami goszczącymi były Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie oraz Akademia Ignatianum.

W czasie obrad zostały poruszone aktualne sprawy wynikające z działalności KR D, wystosowano też pismo w sprawie proponowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmian w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Ważnym punktem było przygotowanie rekrutacji ekspertów doktoranckich do Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Doświadczenie wcześniejszych rekrutacji nakazywało wyznaczenie jasnych kryteriów przyjęć. Przedstawiciel PKA Maciej Markowski, wspólnie z Zarządem Krajowej Reprezentacji Doktorantów ustalili te kryteria (dostępne na stronie KR D).

Główna część obrad była poświęcona zmianom w statucie KR D. Po rocznej działalności statutu okazało się, że wymaga on doprecyzowania. Prace nad zmianą trwały przeszło dwa miesiące. Obecnie nowy projekt statutu został wysłany do MNiSW w celu konsultacji, a jego zaakceptowanie planowane jest w czasie Nadzwyczajnego Zjazdu Doktorantów 22 czerwca 2013 roku.

Po skończonych obradach członkowie władz KR D spotkali się wspólnie z doktorantami z uczelni Krakowa w czasie trwania III edycji Doktorant Party w klubie pod Jaszczurami. Kolejny zarząd KR D planowany jest w maju w Sopocie, gdzie będziemy goszczeni przez doktorantów Politechniki Gdańskiej.

Pieśń o starej ścieżce habilitacyjnej

anonim

Kiedy się wypełniły dni
i przyszło bronić się latem
do dziekanatu czwórkami szli
doktorzy z byłego PAT-u.

(A lato nie było piękne tego roku).

I tak śpiewali: „Ach, to nic,
że tak bolały rany,
Bo jakże będzie słodko być
już habilitowanym.

(A na ziemi tego roku było tyle chmielu...)

Morska turystyka religijna

Goście morskie wrażenia porejsowe

tekst: Maria Bobik

zdjęcia: Maria Bobik, Monika Mazurek

Studia podyplomowe na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie oferują szeroką gamę form kształcenia. Wśród wielu propozycji na uwagę zasługują Podyplomowe Studia z Morskiej Turystyki Religijnej. Innowacyjna forma podróży drogą morską jest w Polsce usługą mało znaną, podczas gdy w innych krajach jest dość popularna. Zasadniczym celem naszych studiów jest połączenie pielgrzymowania statkiem z ewangelizacją wśród ludzi morza.

Wybrałam ten kierunek, bo łączy w sobie dwie drogi. Z jednej strony są wykłady teoretyczne na tematy linii oceanicznych, świętych związanych z morzem, historii cruisingu. Prelekcje wygłaszają osoby pracujące na statkach, a więc informacje są podane z pierwszej ręki. Z drugiej zaś strony mamy możliwość udać się na rejs statkiem wysokiej klasy i przeżyć niecodzienną przygodę na morzu.

Chciałam się podzielić z czytelnikami „Vita Academica” wspomnieniami z przygody rejsowej, która odbyła się w dniach 15–19 kwietnia br. Podróż zaczęliśmy w Barcelonie – mieście Gaudiego, gdzie polski przewodnik pokazał nam Sagrada Familia, Park Guel i domy projektu tego artysty. Oczywiście był czas na zakup pamiątek na słynnej ulicy La Rambla, skąd już skierowaliśmy się do portu. Tam czekał na nas wielopiętrowy statek Costa Pacifica. Widok po wejściu na pokład zapiera dech w piersiach. Szklane windy, podświetlane schody, dywany i połączane poręcze sprawiły, że poczułam się jak w bajce. Wieczorem, w galowym stroju udałam się do trzypoziomowego teatru, gdzie przy hiszpańskich dźwiękach wystąpiły tancerki flamenco. Potem elegancka kolacja *à la carte*. Każdy wieczór był tak uroczysty. Wreszcie mogłam codziennie zakładać wyjściowe kreacje. Serwowane potrawy włoskie czasem przeplatano przygotowanym przez kelnerów występem, co jeszcze bardziej podkreślało uroczysty charakter wieczoru.

Pierwszym naszym przystankiem była Palma de Mallorca. Tu znowu pod opieką przewodnika zwiedziliśmy miasto. Mallorca znana jest z produkcji pereł, więc kupiłam za niewielką kwotę pamiątkowy pierścionek. Najbardziej słynna Katedra la Seu, perła gotyku śródziemnomorskiego malowniczo góruje nad otoczeniem. Oczywiście spragnieni słońca udaliśmy się na pobliską plażę, by zamoczyć choć końce palców w błękitnym morzu.

Kolejna wyspa to Sycylia i jej stolica Calgiari. Tutaj nieco wspinaliśmy się po schodach, by dojść na taras widokowy i podziwiać Wieżę Słoniową. Nie było to łatwe po nocnych tanecznych zmaganiach. Ostatnia na naszej trasie była Sycylia i jej stolica Palermo. Ludzie tu nie przestrzegają zbyt wiele zasad ruchu drogowego. Jak mówił przewodnik, każdy ma swój własny kodeks drogowy. W Rzymie musieliśmy pożegnać się z rejsową przygodą i wrócić do szarej rzeczywistości.

Ta praktyka na morzu, obserwacja pracy w różnych sektorach, spotkanie ludzi różnych kultur i wyznań oraz podróż luksusowym statkiem stanowią cenny element naszej wiedzy. I to mnie cieszy, że obok wykładów mamy możliwość doświadczyć niezwykłej przygody w morskim otoczeniu. Przeżycia związane z rejsem na zawsze zostaną mi w pamięci.



Spotkanie z Markiem Jurkiem w ramach cyklu *Ich Areopag wiary*

tekst: Andrzej Klimek

zdjęcia: Andrzej Plachetko

„Panie Marku, co pan robi na co dzień?” – od takiego prostego pytania rozpoczęło się czwarte spotkanie z cyklu *Ich Areopag wiary*, którego gościem był Marek Jurek. Odpowiedź była jeszcze prostsza niż pytanie. „Masę rzeczy” – stwierdził pan Marek i tak to się zaczęło. Jak się później okazało na „masę rzeczy” składa się pisanie książek, prowadzenie zajęć na uczelni i zajmowanie się rodziną. Poważna rozmowa zaczęła się, gdy padło pytanie: „Nie tęskni pan za polityką? W końcu był pan drugą osobą w naszym państwie, chyba nie było łatwo zrezygnować?”. Odpowiedź byłego marszałka była zaskakująca: „To naprawdę nie było nic wielkiego. Ze stanowisk się odchodzi. To całkiem normalne, nie można pełnić swojej funkcji wbrew swoim zasadom. Nie byłem jedyny, tak samo postąpił śp. prof. Kaczyński i wielu innych”.



Nasz gość mówił dalej: „Ja lubię słowo «wartości», ono jest ładne, ale wolałbym mówić o zasadach. W moim odejściu naprawdę nie chodziło o nic nadzwyczajnego. Każdy człowiek ma prawo się urodzić. To są rzeczy naprawdę bardzo proste, albo się z nimi zgadzamy, albo jesteśmy przeciw nim”. Były poseł dodał też, że według niego pewnych spraw trzeba bronić z całym przekonaniem. W dalszej części wystąpienia wyjaśnił, skąd wzięły się jego poglądy, a przede wszystkim siła do postępowania w zgodzie z nimi? Wszystko zaczęło się tam, gdzie zwykle się zaczyna – w domu. Marek Jurek podkreślił, że cała jego rodzina zawsze postępowała zgodnie z zasadami. Dodał jednak: „Mój kolega mówi, że najlepsi katolicy są z odzysku i ja też w czasach szkolnych miałem kryzys wiary. A potem przyszło zastanowienie, ten moment, gdy w sprawie wiary człowiek musi po prostu odpowie-

dzieć «Tak, chcę». Dlaczego ja tak sobie odpowiedziałem? Bo po prostu chcę. Miałem też świetnego nauczyciela, którym był ks. Andrzejewski i właśnie w rozmowach, czasem w sporach z nim odpowiedziałem sobie na najważniejsze pytania”.

Druga część spotkania z marszałkiem Markiem Jurkiem rozpoczęła się nietypowo, bo od przedstawienia wyników sondy, przeprowadzonej wśród dzieci dzielących się swoją wizją polityka. Najmłodsi okazali się bardzo wymagający, stwierdzając, że „polityk powinien się dzielić” i „jest po to, żeby pomagać”. Dowiedzieliśmy się też, że „polityk to taki ktoś sławny, który ma dużo zdjęć i ludzie chcą kupować jego płyty”. „Czasami pieniądze mieszają człowiekowi w głowie i nakłaniają do jakichś złych rzeczy” – ostrzegła polityków jedna dziewczynka, a jej kolega dodał: „Politycy nie powinni się kłócić, tylko jeden z nich powinien się w końcu zdecydować”. Komentując sondę, gość spotkania zapowiedział, że w przyszłości nie zamierza absolutnie wydawać płyty, bo jego wykonania wokalne nie zawsze są zgodne z linią melodyczną, a potem przeszedł do sedna: „Polityka jest służbą publiczną. Misją, w której troszczy się o dobro publiczne”.



Potem rozmowa zrobiła się trochę przygnębiająca. Gość stwierdził, że współczesne rozumienie polityki pozostawia wiele do życzenia i przed każdym z nas stoi wielka potrzeba wychowania dobrych polityków. „Władza wyborcza jest wielka i wszyscy musimy mieć jej świadomość. To my wybieramy tych, którzy będą nas reprezentować” – podsumował Marek Jurek. A wybraliśmy tak, że obecna polska scena polityczna niekoniecznie odzwierciedla fakt, iż w Polsce 90% społeczeństwa deklaruje katolicyzm. Według byłego marszałka dziś problemem jest relatywizm, nie można np. mieć kilku zdań na temat pornografii: albo uważa się ją za zło, al-



bo nie. Do zmiany potrzebna jest determinacja, muszą pojawić się kreatywne mniejszości. Ludzie, którzy nie boją się powiedzieć czegoś jako pierwsi, nonkonformiści. Trzeba przywrócić wartość takiego pojęcia, jak odwaga cywilna” – zaapelował marszałek, dodając, że ten nonkonformizm paradoksalnie potrzebny jest do tego, by ośmielona nim większość nie bała się wyrażać swoich opinii i bronić swoich zasad.

Tradycją spotkań z cyklu *Ich Areopag wiary* jest fakt, iż w ostatniej części każdego z nich okazję do zadania pytań mają widzowie. Nie inaczej było i tym razem. Były marszałek musiał zmierzyć się z wieloma dylematami. Jedno z pytań dotyczyło tego, co aktualnie dzieje się na polskiej scenie politycznej. Pan marszałek zgodził się z opinią, że aktualnie w sejmie nie ma partii, która w całości reprezentuje wartości chrześcijańskie. Czas niestety okazał się bezlitosny i mimo tego, że rozmowa mogłaby trwać jeszcze wiele godzin, spotkanie powoli dobiegało końca. Marszałek Marek Jurek na koniec powiedział, co sprawia mu największą radość w byciu katolikiem: „Bóg widzi wszystko i wie, że jest najważniejszy, ale katolicyzm to jest prawda, a prawda jest czymś jasnym, czymś, co nigdy nie zawodzi” – tak marszałek Marek Jurek zakończył całe spotkanie. A następne wkrótce, serdecznie zapraszamy!





Majówka w Paryżu

tekst i zdjęcia:
Olivia Topolska



stycznym oraz Ogrody Luksemburskie.

W drodze powrotnej zatrzymaliśmy się w stolicy Czech, gdyż prosto z Paryża udaliśmy się do Pragi. Zwiedziliśmy gotycką katedrę św. Wita, św. Wacława i św. Wojciecha, Żółtą Uliczkę, przepiękne Stare Miasto, Ratusz Staromiejski ze słynnym zegarem astronomicznym oraz most Karola.

Podczas naszej wycieczki nikomu nie zabrakło dobrego humoru. Wszyscy świetnie się bawili i wrócili do domów ze wspianymi wspomnieniami. Pogoda nam sprzyjała, a zabytki olśniewały ponadczasowym pięknem. Wszyscy jednogłośnie możemy powiedzieć, że było warto wybrać się na taki wyjazd i z ogromną chęcią powtórzymy go raz jeszcze!

W dniach 1–5 maja 2013 roku studenci naszej uczelni wybrali się w pełną ekscytacji podróż, której celem było poznanie pięknych zakątków Francji.

Pierwszym punktem naszej wyprawy było zwiedzanie Bazyliki Sacré Coeur – budowli sakralnej zbudowanej w stylu neoromańsko-bizantyńskim, znajdującej się na szczycie wzgórza Montmartre. Zwiedziliśmy również Katedrę Notre Dame, jed-

ną z najbardziej znanych na świecie, w której znajdują się największe francuskie organy. Następnie, wieczorem pierwszego dnia wyprawy, rozpoczęliśmy zwiedzenie najslawniejszego zabytku – postrzeżonego również jako symbol Francji – wieży Eiffla. Widoki ze szczytu zapierały dech w piersiach! Z wysokości podziwialiśmy wspianą zabytki Paryża.

Niezwykłą atrakcją było dla nas odwiedzenie jednego z największych muzeów sztuki na świecie, jakim jest Luwr. W jego zbiorach znajduje się słynne dzieło *Mona Lisa*. Ogrom muzeum i jego eksponatów spowodowały, iż na dokładne zwiedzanie należało poświęcić bardzo dużo czasu.

Głównym punktem naszego wycieczkowego programu było odwiedzenie Wersalu, najslawniejszego zespołu pałacowego, siedziby królów francuskich, który swój wygląd zawdzięcza głównie Ludwikowi XIV. Obejmuje niezwykle ogrody, a także posiadłość królowej Marii Antoniny. Wspominając nasz wyjazd, nie można również zapomnieć o Łuku Triumfalnym mieszczącym się na placu Charles'a de Gaulle'a. Został on zbudowany dla uczczenia po-

ległych za Francję w czasie walk rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich. Łuk Triumfalny stanowi zakończenie perspektywy Pól Elizejskich będących reprezentacyjną aleją Paryża. Pola Elizejskie łączą plac Zgody z placem Charles'a de Gaulle'a. Odbyliśmy także spacer po Dzielnicy Łacińskiej, gdzie podziwialiśmy Uniwersytet Sorbona (założony w roku 1257), Panteon wybudowany w stylu klasycy-



„To nie jest leżenie krzyżem”

77. Pielgrzymka Akademicka na Jasną Górę

tekst: Agnieszka Gawron

zdjęcia: Krzysztof Gudowski

Stereotypy, mity i archaiczne poglądy na temat członków duszpasterstw są ciągle obecne. To smutne, bo nie docenia się tego, co jest istotą wspólnoty i relacji z Bogiem. 77. Pielgrzymka Akademicka na Jasną Górę, która odbyła się w dniach 19–21 kwietnia br., jest dowodem na to, że o wierze, miejscach świętych, duszpasterstwie można i trzeba myśleć inaczej.



Po co Jasna Góra?

„Samo wyjście na Jasną Górę jest szczególne. To krótkie w zasadzie wydarzenie zmienia całe twoje życie” – tłumaczył Piotr Łydka, student z Krakowa.

„Jana Góra to miejsce, do którego się wraca, zarówno gdy człowiekowi jest w życiu bardzo dobrze, jak i kiedy jest mu bardzo źle. Tę powracania na Jasną Górę trzeba się uczyć i powinien to być przedmiot obowiązkowy każdego polskiego studenta. Wy zdaliście ten egzamin na piątkę i jestem z tego bardzo zadowolony” – powiedział o. dr Michał Legan OSPPE.

„Tutaj można spróbować odszukać swoją wiarę, odświeżyć ją i na chwilę się zatrzymać, powierzyć swoje intencje Matce Boskiej” – wyznał Andrzej z DA Winiary z Poznania.



Jaki mam zysk i co teraz wiem?

Na pielgrzymce obecne były duszpasterstwa m.in. z Radomia, Szczecina, Warszawy, Kalisza, Bydgoszczy oraz Krakowa. Schola z DA z kolegiaty św. Anny prowadzona przez Małgorzatę Budas wykonała animację muzyczną, podczas której ks. Dariusz Talik modlił się o to, abyśmy otworzyli nasze serca na słowa Boga.

Podczas konferencji *Jesteście solą ziemi* ks. Tomasz Jakielewicz omówił problemy związane z naszą wiarą, a także wskazał na wielką rolę Ośmiu błogosławieństw. Według niego życie w zgodzie z nimi oznacza stanie się błogosławieństwem dla ziemi, bo świętość nie jest tylko dla mnie, ale przede wszystkim dla innych. Redaktor „Gościa Niedzielnego” duży nacisk położył na odnalezienie swojej własnej, życiowej misji, bez której nasze działania nie są autentyczne.

Ważnym punktem tegorocznej pielgrzymki był udział w jednym z trzech spotkań tematycznych: *Jak nie utracić smaku soli?*, *Rodzina – małżeństwo – wiara. Jak to pogodzić?*, oraz *Chrześcijanin w biznesie*. Każdy mógł dowolnie wybrać to zagadnienie, które go najbardziej zainteresowało.

W czasie pierwszego spotkania, prowadzonego przez ks. Mirosława Malińskiego oraz o. Wojciecha Ziółka, został złamany stereotyp smutnego chrześcijanina. Oprócz tego, ks. Maliński wytłumaczył, jak ważna jest relacja z żywym Bogiem oraz pielęgnowanie i dbanie o nią. Jeśli mamy tę kwestię uregulowaną, to możemy być pewni, że nasze stosunki z ludźmi także się poprawią.

Rodzina – małżeństwo – wiara. Jak to pogodzić? to temat kolejnego spotkania, które poprowadzili Danuta i Marek Kuźnikowie ze Wspólnoty Rodzin Emaus. Ich wystąpienie było świetnym przykładem przełamania tematów tabu. Na początku każdy z nas został porównany do lampy, która bez kontaktu, jakim jest Pan Bóg, nie może świecić. Ale co zrobić, by lampa była ładniejsza? By nasze światło było

widoczne dla innych? Otóż potrzebna jest właściwa relacja z Bogiem. W swoim świadectwie prowadzący podkreślali, iż wypracowanie w związku „wspólnego środka” jest niezbędne. Każde z małżonków musi mieć trochę przestrzeni dla siebie, ale to nie oznacza, że ich drogi mają się rozdzielić – spoiwem są wspólne cele. Państwo Kuźniarowie dużo czasu poświęcili na rozmowę o naszej cielesności i seksualności. Narzeczeni czy małżonkowie nie mogą udawać, że ta sfera nie istnieje. Musimy nauczyć się rozmawiać ze sobą na każdy temat, potrafić się wysłuchać i zrozumieć. Zaskakujące w ich świadectwie było wprowadzenie pojęcia „pieprzu”. Pieprz ma dodawać pikanterii naszym relacjom, nie może kojarzyć się z wulgaryzmem – a jeśli tak jest, oznacza to, iż nie mamy nic wartościowego do zaoferowania naszemu związkowi. Posumowaniem tego wystąpienia mogą być dwie rady: musimy uczyć się, jak ze sobą rozmawiać oraz pielęgnować naszą seksualność, by służyła małżeństwu.

Duszpasterstwo Akademickie jest dla mnie dużą podporą i siłą. Wspólnota to miejsce, gdzie mogę odnajdywać Boga i drugiego człowieka, a co najważniejsze – Boga w drugim człowieku. „Trzeba zobaczyć, że można żyć inaczej. Życie z Panem Bogiem, a także we wspólnocie, to nie jest leżenie krzyżem, tylko doświadczanie wspólnie wiary, radości, zabawy” – wyznają Kasia i Edyta z DA z Łodzi.

„Fakt autentyczny”, czyli błąd merytoryczny

Pielgrzymka Akademicka to wbrew pozorom nie tylko wyjątkowy czas dla studentów, ale także dla profesorów, którzy przybyli z różnych uniwersytetów. O. Wojciech Ziółek SJ przygotował dla nich specjalny wykład, w którym wyjaśnił, że placówki naukowe wytworzyły „sztuczny świat”, w którym biegnie się ślepo za karierą, zdobywaniem punktów, przy jednoczesnym pomijaniu budowania relacji. O. Ziółek podkreślał, że trzeba poświęcać studentom jak najwięcej czasu i nie chodzi tylko o duszpasterzy akademickich, ale także o pracowników naukowych.

„Zebrała się tutaj pewnego rodzaju elita młodzieży akademickiej, świata naukowego i duszpasterzy. Tym, co wyselekcjonowało tych ludzi, jest relacja do Pana Boga poprzez Maryję. Ta pielgrzymka uświadomiła nam, że mamy bardzo dużo do zrobienia, że sytuacja na uczelniach nie sprzyja ani rozwojowi nauki, ani rozwojowi innych relacji, które przekładałyby się na świat nauki i biznesu w sposób sensowny. Ci, którzy są odpowiedzialni za ogólnopolskie duszpasterstwa akademickie, powinni się zaktywizować w stworzeniu jeszcze bardziej dynamicznego programu, takiego, by ta elita formowała się i formowała następnych” – wyznał ks. Lucjan Bielas, duszpasterz akademicki UPJPII.

Dwa razy modlitwa, raz wiara i raz tożsamość

Abp Józef Michalik w homilii skierował bardzo klarowny przekaz do w bazylice jasnogórskiej zgromadzonych pielgrzymów. Można go ująć następująco: poprzez modlitwę Bóg porządkuje człowieka wewnątrz. Jest ona dla każdego z nas jest autostradą rozwoju duchowego i wiary. Bez wiary nie ma modlitwy. Mamy uczciwie i odważnie dobierać sobie środowisko, lekturę, by zachować własną tożsamość.

Przedłużenie umowy z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu w Preszowie

tekst: ks. Przemysław Nowakowski CM

zdjęcie: Biuro Informacji i Promocji

15 maja br. na Wydziale Teologicznym odbyło się uroczyste podpisanie umowy o współpracy między Greckokatolickim Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie (Słowacja) i Wydziałem Teologicznym UPJPII. Umowę podpisali osobiście dziekani tych wydziałów: protoprezbiter prof. ThDr Peter Šturák, PhD i ks. dr hab. Wojciech Zyzak, prof. UPJPII. W tym polsko-słowackim spotkaniu wzięli także udział doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD – prodziekan do spraw doktoranckich i rozwoju z Preszowa oraz ks. ThDr Peter Tírpák, PhD, koordynator współpracy międzywydziałowej ze strony Wydziału Teologicznego w Preszowie i ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM, prof. UPJPII – koordynator ze strony naszego Wydziału.

Umowa między wydziałami została zawarta po raz pierwszy w 2010 roku, obecnie dokonano jej przedłużenia na kolejne 5 lat. Dotyczy ona współpracy na polu badań naukowych, wymiany doświadczeń edukacyjnych, spotkań między pracownikami naukowymi i wymiany studentów. W ciągu ostatnich 3 lat na naszym Wydziale studiowało dwóch studentów z Preszowa (specjalność kapłańska) oraz byliśmy współorganizatorami trzech międzynarodowych sympozjów liturgicznych pod hasłem *Ad fontes liturgicos* (w Krakowie, Lwowie i Preszowie). Prowadzona była również wymiana publikacji naukowych.

Uczestnicy spotkania omówili dalsze możliwości współpracy: organizację nowych konferencji naukowych, tworzenie wspólnych projektów badawczych, zintensyfikowanie wymiany studentów. Strona słowacka wyraziła gotowość przyjęcia polskich studentów z podstawowych studiów teologicznych na jeden semestr. Nasi goście zaproponowali także drukowanie polskich monografii naukowych na Słowacji. Spotkanie przebiegało w miłej i przyjacielskiej atmosferze. Kolejny raz przekonaliśmy się, jak bliskie są nasze języki oraz słowiańska mentalność, co pozwala nam dobrze się rozumieć i zachęca do rozszerzania polsko-słowackiej współpracy, która obydwu stronom przynosi nie tylko wymierne korzyści (wzrost umiędzynarodowienia uczelni), ale daje też wiele radości i satysfakcji.



Dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu w Preszowie ks. prof. ThDr Peter Šturák, PhD oraz dziekan Wydziału Teologicznego UPJPII ks. dr hab. Wojciech Zyzak, prof. UPJPII.

Podsumowanie, czyli jak Psalmodii minął II semestr

tekst: Alicja Widzisz

zdjęcia: Ignacy Matuszewski

Drugi semestr roku akademickiego 2012/2013 obfitował w wiele ważnych i niezwykłych wydarzeń zarówno dla Psalmodii, jak i chórów jednorodnych działających przy UPJPII. Kalendarium przedstawia się bardzo ciekawie – wystarczy tylko rzucić nań okiem, by to dostrzec.

Dobłą passę rozpoczęliśmy już w styczniu dwoma zwycięstwami: I miejscem dla Krakowskiego Chóru Żeńskiego oraz II miejscem dla Krakowskiego Chóru Męskiego na XXII Festiwalu Pieśni Chóralnych *Kolędy i pastoralki* w Myślenicach. W lutym Psalmodia wzięła udział w II Krakowskich Obchodach Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych organizowanych przez Stowarzyszenie PASSIONART oraz Instytut Pamięi Narodowej Oddział w Krakowie. Wydarzenie to cieszyło się ogromnym zainteresowaniem (zaproszenia rozeszły się w ciągu dwóch godzin!) i spotkało się z uznaniem szerokiego grona odbiorców. Marzec przyniósł wiele miłych wspomnień w związku z koncertem chóru w Filharmonii Narodowej. Było to wyróżnienie, a jednocześnie niezwykle przeżycie, występować na najbardziej prestiżowej scenie muzycznej w Polsce! Przewodniczył nam nasz niezastąpiony dyrygent Włodzimierz Siedlik, a na organach akom-



Psalmodia z Romualdem Twardowskim

paniował znany w całej Polsce Andrzej Białko. Wizyta w Warszawie należała do bardzo udanych również ze względu na znakomitych gości na widowni, wśród których zasiadał sam kompozytor Romuald Twardowski. Wypowiadał się on bardzo ciepło na temat brzmienia chóru i cieszył na myśl o współpracy z naszym zespołem (Psalmodia przygotowuje się do wydania płyty z utworami Kompozytora).

To jednak jeszcze nie koniec marcowych wrażeń! W mroźną Niedzielę Palmową, po nagłym ataku zimy, niezniechęceni niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi, wystąpiliśmy z koncertem promującym naszą płytę z dziełami Stanisława Moniuszki na

chór, organy i głosy solowe. Koncert odbył się w kościele ss. Norbertanek na Salwatorze. Partię solową basu zaśpiewał z nami gościnnie Marek Wolak. W kwietniu chóry jednorodne znów pokazały klasę: tym razem Krakowski Chór Żeński oraz Krakowski Chór Męski zajęły *ex equo* II miejsce w XV Małopolskim Konkursie Chórów w Niepołomicach. Maj także przyniósł wygraną! Poza granicami województwa małopolskiego, w Pińczowie Psalmodia zdobyła Grand Prix podczas XIV Międzynarodowych Spotkań Chóralnych *Ad gloriam Dei*. Na przełomie ostatnich dwóch miesięcy została także nagrana specjalna płyta jako prezent dla Jego Eminencji Księdza Kardynała Stanisława Dziwisza z okazji 50. rocznicy święceń kapłańskich oraz 15-lecia sakry biskupiej. Na krążku *Sursum corda* oprócz wielu wspaniałych utworów polskich kompozytorów wybrzmiały także życzenia rektora uczelni ks. dr. hab. Władysława Zuziaka, prof. UPJPII dla Wielkiego Kanclerza UPJPII.

Zostały tutaj wymienione tylko najważniejsze wydarzenia. Psalmodia cały czas bierze czynny udział w życiu uczelni, a także angażuje się w wydarzenia kulturalne i artystyczne Krakowa. Chórzyci Psalmodii to osoby wyjątkowe, chętnie działające w różnych organizacjach i udzielające się w wielu miejscach, szerząc nie tylko kulturę, ale także pasję.



„Sakrament” Słowa

Piąty Ekumeniczny Maraton Biblijny w Krakowie

tekst: Maria Poniewierska

zdjęcia: Maria Poniewierska, Miłosz Kluba

Ekumeniczna jedność to warunek wiarygodnego głoszenia Ewangelii we współczesnym świecie. Mówił o tym Benedykt XVI w czasie audiencji udzielonej jesienią ubiegłego roku członkom Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijań. Papież wskazał, że przybliżenie współczesnemu człowiekowi Boga żywego, objawionego w Jezusie Chrystusie w mocy Ducha Świętego, jest „najbardziej pilnym imperatywem dla wszystkich chrześcijan”. Żadne trudności nie usprawiedliwiają braku wytrwałego i cierpliwego działania w tym kierunku. To dlatego Duszpasterstwo Ekumeniczne Archidiecezji Krakowskiej, Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu oraz krakowskie Kościoły chrześcijańskie skupione w Polskiej Radzie Ekumenicznej, w duchu wierności woli Chrystusa i dla ukazania tego, co jest wspólnym dziedzictwem i skarbem wszystkich uczniów Chrystusa, po raz kolejny – już piąty – zorganizowały Ekumeniczny Maraton Biblijny. Odbył się on w dniach 19–20 maja w kościele pw. św. Idziego pod Wawelem, a jego hasłem były słowa z Listu do Hebrajczyków: „Nie mamy tu przecież trwałego miasta, ale poszukujemy przyszłego” (Hbr 13, 14, przekład ekumeniczny).

Wspólne 24-godzinne, głośne czytanie Pisma Świętego rozpoczęło się w niedzielny wieczór nabożeństwem ekumenicznym, poprowadzonym przez ks. Jarosława Antosiuka, proboszcza parafii prawosławnej pw. Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny. Potem przez całą dobę, bez najmniejszej przerwy, w małym kościółku rozbrzmiewały słowa Pisma, które mieszały się z dźwiękami ulicy: gwarem turystów, stukotem końskich kopyt, sygnałem karetki, śmiechem dzieci, szumem silników. Słowo Boże trwało niezmiennie pośród zwykłych, codziennych wydarzeń i spraw.

Słowo Boże trwało, choć zmieniali się ludzie, twarze, głosy. Lektorami podczas tegorocznego maratonu biblijnego byli duchowni i wierni z Kościołów: prawosławnego, starokatolickiego mariawitów, ewangelicko-metodystycznego, polskokatolickiego, ewangelicko-augsburskiego i rzymskokatolickiego. Wśród katolików znaleźli się: biskup, siostry zakonne (urszulanki, sercanki oraz Małe Siostry Jezusa), księża i klerycy z zakonów franciszkańskich oraz seminarium archidiecezji krakowskiej, członkowie wspólnot (Focolare, Chemin Neuf, neokatechumenat), przedstawiciele Klubu Inteligencji Katolickiej, Znaku, Grupy Przyjaciół Czytających Papieża, a także pojedyncze osoby, młodzież i starsi. Wszyscy odwiedzający kościół pw. św. Idziego w czasie maratonu biblijnego, także lektorzy, zabierali ze sobą tzw. „wyrocзки” – cytaty biblijne, przygotowane w postaci małych zwojów. Wpisy w księdze pamiątkowej dowodzą, jak ważnym doświadczeniem, a i radością był dla uczestników maratonu udział we wspólnej lekturze Pisma. Wielu z nich (często po raz kolejny) przeżyło to niezwykle osobiście, znajdując w tekście, który przypadł im do czytania, słowa skierowane właśnie do nich przez Ducha Świętego. We wpisach niczym refren powraca też życzenie,

by ta biblijna inicjatywa trwała i gromadziła coraz większe grono czytających i słuchających – wszystkich, którzy chcą spotkać Boga w Jego Słowie.

Jako ostatni zabrzmiał fragment Listu do Hebrajczyków: „Dzisiaj, jeśli usłyszycie Jego głos, nie zatwardzajcie waszych serc. (...) Zachęcajcie się wzajemnie każdego dnia, dopóki trwa owo «dzisiaj» (...)” (3, 13, 15). Zdaniem ks. Romana Prackiego, prezesa krakowskiego oddziału PRE, to był idealny koniec wspólnego czytania Pisma przez Kościoły, które (z wyjątkiem prawosławnego) świętowały właśnie Zesłanie Ducha Świętego. Ks. Pracki powiedział: „Dzięki Pismu Świętemu możemy odnaleźć swoją tożsamość, swoją terażniejszość, a także swoją przyszłość i cel. Dzięki niemu wszystko staje się jasne, a droga prosta. Lepiej rozumiemy nasze sprawy. Okazuje się bowiem, że wszystko, co się nam przytrafia, to nic nowego. I że Bóg nas nie opuszcza w tych doświadczeniach. Wszyscy doznajemy dziś mocy słowa Bożego. Niech plon z tego czytania i słuchania w każdym czytającym i słuchającym okaże się plonem stokrotnym”.

Idea maratonu biblijnego nie dla każdego jest oczywista, niektórym sprawia także trudność ekumeniczny charakter tego wydarzenia. Na czym polega sens maratonu biblijnego – bo chyba nie na prężeniu duchowych mięśni i biciu jakichś rekordów, co zdaje się sugerować sportowa nazwa?

Po pierwsze, wezwanie do nieustannego czytania Biblii jest kierowane do każdego człowieka. Po drugie, w Piśmie Świętym jest obecny sam Bóg – i to nie jedynie symbolicznie, lecz jak najbardziej realnie. Pisał przecież o Synu Bożym św. Jan Ewangelista, że – nim stał się On ciałem, tzn. człowiekiem – był (jest) Słowem. 24-godzinna głośna lektura Biblii to jakby analogiczne do wystawienia Najświętszego Sakramentu wystawienie „sakramentu Słowa”. Adoracja Słowa. Czytając, przywołujemy Bożą Obecność dla nas, dla Krakowa, Polski, świata. Po trzecie, daleko nam jeszcze do pełnej jedności, w tym do możliwości wspólnego „łamania Chleba”. Ale przecież już dziś możemy „łamać się” i dzielić Jego Słowem.

Organizatorzy mają nadzieję, że uczestników tego „łamania się” Słowem będzie przybywać z roku na rok. Zapraszamy!



ks. Roman Pracki



DA Patmos



ks. dr Lucjan Bielas
duszpasterz akademicki

Chcesz spędzić czas wolny od zajęć na uczelni w wartościowy sposób? Porozmawiać z kimś na najważniejsze dla Ciebie tematy? A może chciałbyś pomóc innym? Zapraszamy do Duszpasterstwa Akademickiego! Oferuje ono szeroki wachlarz możliwości: udział w spotkaniach, warsztatach, wyjazdach. Na wszystkich potrzebujących rozmowy czy rady czeka nasz duszpasterz ks. Lucjan Bielas (602 765 467).



Włodzimierz Siedlik
dyrygent Psalmodii

Z chórem Psalmodia od blisko 25 lat uczestniczy w prestiżowych kreacjach artystycznych. Ciągłe w podróży. W wolnych chwilach (których ma niewiele) znajduje czas na wyjazdy w góry z rodziną: żoną Anną, córkami Agnieszką i Adrianną oraz synem Szymonem.

Psalmodia

Wojciech Cichoń

przewodniczący Samorządu Doktorantów

Doktorant na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego i członek Krajowej Reprezentacji Doktorantów. W pracy badawczej zajmuje się muzyką kościelną w okresie nowożytnym w Polsce. Prywatnie kinomaniak i mól książkowy. Jeżeli potrzebujesz rady, chcesz sfinansować wyjazd naukowy lub potrzebujesz pomocy przy organizacji konferencji, napisz na adres: doktoranci@upjp2.edu.pl.



Jakub Koziół
prezes Psalmodii

Jeżeli wpadniesz na świetny pomysł, by dołączyć do Psalmodii, zorganizować jej koncert czy zaprosić ją na swój ślub – Twój telefon odbierze Kuba. Zawsze chętnie odpowie na wszystkie Twoje pytania dotyczące chóru. A gdy już do Psalmodii dołączysz – będzie wysyłał do Ciebie tysiące maili z planami koncertów i wyjazdów! :)

info@psalmodia.pl
rekrutacja@psalmodia.pl

Studia to nie tylko czas nauki

Aleksandra Zachara

przewodnicząca
Samorządu Studentów

Przewodnicząca od 2011 roku, poza tym ekspert ds. studenckich Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w której zajmuje się oceną spraw studenckich na uczelniach wyższych. W Samorządzie działa od pierwszego roku studiów, do czego zachęca wszystkich studentów UPJPiI. Lubi kuchnię francuską oraz marzy o podróży dookoła świata.

samorząd@upjp2.edu.pl



**Uniwersytet
Papieski
daje swoim
studentom
wiele
możliwości
rozwijania pasji
i zainteresowań
oraz spędzania
czasu wolnego
od zajęć**

Oto niektóre propozycje:

Więcej informacji oraz listę kół naukowych działających na naszej uczelni znajdziecie na stronie

www.upjp2.edu.pl



Monika Wiertek

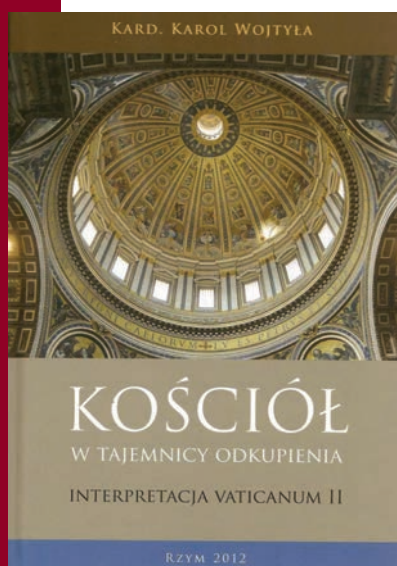
redaktorka naczelna „Vita Academica”

Na uczelni dzieje się tak wiele: konferencje, spotkania autorskie, wystawy, koncerty... Pomóż nam zrelacjonować to wszystko. Jeśli chcesz publikować artykuły w uniwersyteckim biuletynie informacyjnym, szkolić swój warsztat dziennikarski i zdobywać doświadczenie, napisz do redaktorki naczelnej: rzecznik@upjp2.edu.pl.

Vita Academica

doktoranci

studenci



Kard. Karol Wojtyła, *Kościół w tajemnicy Odkupienia. Interpretacja Vaticanum II*, Rzym 2012

Publikacja prezentuje pisma kard. Karola Wojtyły dotyczące Soboru Watykańskiego II. Są to opracowania o charakterze teologiczno-duszpasterskim, związane z pracą autora dla Konferencji Episkopatu Polski oraz referaty wygłoszone przy okazji sympozjów naukowych i spotkań duszpasterskich. Zgromadzony materiał podzielono na cztery rozdziały: *Poznać Sobór, Kościół w Chrystusie, Kościół w świecie, Realizacja Vaticanum II*. Dopełnia on obraz przemyśleń teologicznych kard. Karola Wojtyły na temat Soboru Watykańskiego II znanych z jego książki *U podstaw odnowy*. Ukazuje pastoralne podejście ówczesnego metropolity krakowskiego do realizacji soborowych wskazań. W publikacji znajdują się teksty już opublikowane oraz takie, które nie doczekały się publikacji za życia Jana Pawła II. Karol Wojtyła był przekonany, że nauczanie Soboru było mową Ducha Świętego do Kościoła. Książka została wydana przez Fundację Jana Pawła II, Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu w Rzymie. Wyboru tekstów i opracowania dokonał ks. dr Andrzej Dobrzyński, a wstęp napisał ks. prof. dr hab. Adam Kubiś, rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie w latach 1992–1998.

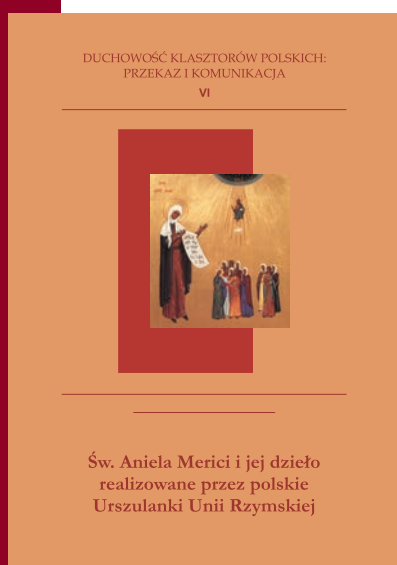
Renata Dulian



Misja bułgarska zmartwychwstańców, red. ks. Wojciech Misztal, ks. Wojciech Mleczek CR, Kraków 2013

Katedra Duchowości i Relacji Społecznych Wydziału Nauk Społecznych UPJPII wraz z Polską Prowincją Zmartwychwstańców przygotowała konferencję na temat misji zmartwychwstańców w Bułgarii. W tym roku przypada 150. rocznica rozpoczęcia tej działalności. Publikacja prezentuje referaty przedstawione podczas konferencji. Działalność misyjna zmartwychwstańców ma charakter ewangelizacyjny, eklezjalny i prospołeczny. Co ciekawe, nawet ówczesny papież nie wróżył tej misji powodzenia, gdy generał Kajsiewicz na prywatnej audyencji 24 kwietnia 1863 roku przedstawił przeznaczonych do niej 63-letniego o. Karola Kaczanowskiego i kilkunastoletniego brata Janusa. Dzięki łasce Bożej misja ta się powiodła i do dzisiaj przynosi owoce. Źródłem sukcesu była duchowość tworzona na chrześcijańskim Wschodzie w eremach i ośrodkach życia cenobitycznego, które zapoczątkowały monastycyzm – według chrześcijańskiego Orientu jedyną drogę przeobstwienia człowieka. Teologia przeobstwienia człowieka wyznacza drogę do świętości, mając swoje źródło w „historii bez początku”, w Bogu odwiecznej miłości i w historii człowieka, w Jego obrazie i podobieństwie do Boga.

Renata Dulian



Św. Aniela Merici i jej dzieło realizowane przez Polskie Urszulanki Unii Rzymskiej, red. s. Grażyna Weronika Dryl OSU, ks. Wojciech Misztal, Kraków 2013

Duchowość klasztorów polskich. Przekaz i komunikacja to cykl sympozjów, przygotowywanych przez Katedrę Duchowości Mediów i Relacji Społecznych Wydziału Nauk Społecznych UPJPII. Szóste z kolei sympozjum poświęcone było duchowości urszulańskiej, która została ukazana na przykładzie postaci św. Anieli Merici. Urodziła się ona prawdopodobnie między 1474 a 1475 rokiem (choć obecnie przesuwana jest ta data na lata 1476–1477) w Dezenzano. Przez prawie czterdzieści lat mieszkała nad brzegiem jeziora Garda między Dezenzano i Salò. W 1516 roku przeniosła się do Brescii. Jest założycielką Towarzystwa św. Urszuli, które powstało 25 listopada 1535 roku. Jego członkinie mieszały w swoich rodzinach, chociaż były osobami poświęconymi Bogu, zachowującymi ewangeliczne rady – czystości, ubóstwa i posłuszeństwa. Aniela Merici opracowała regułę założonego przez nią towarzystwa, będąc przekonaną, że powstała ona z natchnienia Boga. Wstąpienie do Towarzystwa ma się odbywać w sposób radosny, z własnej woli, odznaczać się niezłomną wolą służenia Bogu, zachowania dziewictwa radośnie i w duchu miłości miłosiernej. Reguła Towarzystwa nie zabrania posiadania pieniędzy i mienia, ale nie powinny one zawładnąć jego członkiniami.

Renata Dulian

Kalendarium

Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

na rok akademicki 2013/2014

Studia stacjonarne

Semestr zimowy 2013/2014

30 IX (poniedziałek)	pielgrzymka do Kalwarii Zebrzydowskiej
1 X (wtorek)	rozpoczęcie zajęć studiów stacjonarnych
6–8 X	rekolekcje DA Patmos
16 X (środa)	inauguracja roku akademickiego
20 X (niedziela)	hołd składany św. Janowi z Kęt; msza święta w kolegiacie św. Anny o godz. 17.00
18 XI (poniedziałek)	msza święta za zmarłych pracowników wyższych uczelni miasta Krakowa w kolegiacie św. Anny o godz. 18.00
9 XII (poniedziałek)	rocznica powołania PAT
18 XII (środa)	opłatki wydziałowe
19 XII (czwartek)	opłatek dla pracowników administracyjnych o godz. 14.00
22 XII – 6 I	ferie świąteczne
11 I (sobota)	617. rocznica powołania WT w Akademii Krakowskiej (UJ); msza święta i uroczyste promocje w katedrze wawelskiej
28 I (wtorek)	UWAGA – zajęcia wg planu poniedziałkowego
29 I (środa)	UWAGA – zajęcia wg planu piątkowego
29 I (środa)	zakończenie zajęć dla studiów stacjonarnych
30 I – 11 II	zimowa sesja egzaminacyjna
12–18 II	przerwa zimowa
19–25 II	zimowa sesja poprawkowa

Semestr letni 2013/2014

26 II (środa)	rozpoczęcie zajęć dla studiów stacjonarnych
16–19 III	rekolekcje wielkopostne dla studentów
17IV – 23IV	ferie wielkanocne
2 V (piątek)	dzień wolny od zajęć
Juwenalia	dzień wolny od zajęć dydaktycznych dla studentów i doktorantów
9 VI (poniedziałek)	uroczyste promocje doktorskie
17 VI (wtorek)	zakończenie zajęć dla studiów stacjonarnych
18 VI – 30 VI	letnia sesja egzaminacyjna
19 VI (czwartek)	5. rocznica podniesienia PAT do godności uniwersytetu
1 VII – 30 IX	wakacje
8–16 IX	letnia sesja poprawkowa

Terminy zjazdów dla studiów niestacjonarnych i podyplomowych

Semestr zimowy 2013/2014

20/21 IX, 27/28 IX, 4/5 X, 11/12 X, 18/19 X, 25/26 X, 8/9 XI, 15/16 XI, 22/23 XI, 29/30 XI, 6/7 XII, 13/14 XII, 20/21 XII, 10/11 I, 17/18 I, 24/25 I, 31 I/1 II sesja egz., 7/8 II sesja egz., 14/15 II sesja popr.

Semestr letni 2013/2014

21/22 II, 28 II/1 III, 7/8 III, 14/15 III, 21/22 III, 28/29 III, 4/5 IV, 11/12 IV, 25/26 IV, 9/10 V, 16/17 V, 23/24 V, 30/31 V, 6/7 VI, 13/14 VI, 20/21 VI, 27/28 VI sesja egz., 4/5 VII sesja egz., 12/13 IX sesja popr.

Godziny rektorskie w roku akademickim 2013/2014

16 X (środa)	na czas uroczystości inauguracji
31 X (czwartek)	od godz. 15.00
18 XI (poniedziałek)	od godz. 17.30
18 XII (środa)	od godz. 16.30
11 I (sobota)	w godz. 9.00-13.00